

Z obsahu:**Naslouchání slovu
Ducha ve stvoření**

Katecheze Jana Pavla II.
při generální audienci
2. srpna 2000

- strana 2 -

Maria - vzor všech žen

Kardinál

Stefan Wyszyński

- strana 4 -

Pod ochranu tvou

P. Emilio Cardenas SM

- strana 5 -

**K svobodě nás
osvobodil Kristus**

P. Karel Wallner OCist

- strana 6 -

**Z dopisu otce Pia
P. Augustinovi**

z 12. března 1913

- strana 7 -

**Bůh osvobozuje, když
se všechno hroutí**

Rozhovor s P. Klemen-
tem Pilarem o pravé
svobodě člověka

- strana 8 -

**Zažil jsem totální
osvobození**

Zázračně uzdraven ze
smrtné nemoci

- strana 9 -

Svědék pro rok 2000

Mons. Guiseppe
Ghiberti

- strana 11 -

Nepohodlný papež

Tommaso Ricci

- strana 13 -

6. jubilejní den - Mariánský poutní den

Naslouchání slovu Ducha ve stvoření

»*Jak láskyhodná jsou všechna tvá díla! A to z nich můžeme pozorovat jen jiskřičku... Mnohé by se ještě dalo říct, a přesto bychom nedošli ke konci: Vždyť on je Veliký, větší než všechna jeho díla*« (Sir 42,22; 43,27n). *Tato úžasná Sirachovoova slova shrují zpěv chvály, který se zvedá v každé době pod všechna nebesa ke Stvořiteli, jenž se zjevuje skrze ne-smířnost a náheru svého díla.*

Obecné povědomí lidstva

Přemnoho hlasů poznalo ve stvoření přítomnost jeho Umělece a Pána, i když zatím v neobkonalé podobě. Antický egyptský král a básník se obrací ke slunečnímu božstvu a volá: »Jak četná jsou tvá díla! Jsou skrytá před našimi tvářmi; ty, jediný Bože, mimo něhož nic neexistuje, ty jsi stvořil svět podle své vůle, když jsi byl sám.« (Hymnus k Atonu, srov. J. B. Pritchard, Ancien Near Eastern Texts, Princeton 1969, s. 369 až 371.) O několik století později také jeden řecký filozof oslavuje v obdivuhodném hymnu božství, které se zjevuje v přírodě a zvláště v člověku: »Jsme z tvého pokolení a máme slovo jako odlesk tvé myslí, jediní mezi všemi živoucími bytostmi, které na zemi žijí a pohybují se.« (Cleante, Hymnus Zeovi, v. 4 až 5). Apoštol Pavel shrnuje tato pozdvižení myslí, když je cituje ve svém vystoupení v Areopagu (srov. Sk 17,28).

Ohlasy v islámu a židovství

Naslouchání slovu Stvořitele, které je obsaženo v díle jeho rukou, je požadováno také od věřícího muslima: »Ó lidé, klanějte se světu Pánu, který stvořil vás a ty, kteří byli před vámi, a bojte se Boha, který pro vás učinil ze země koberec a z nebe zánek a dal sestoupit z nebe vodě, kterou získává ze země ony plody, které jsou vašim každodenním pokrmem.« (Korán II, 21–23) Hebrejská tradice, rozkvétající na plodném poli Bible, odhalí osobní přítomnost Boha v každém záhybu stvoření: »Kamkoliv jdu, jsi Ty! Kdekoliv se zastavím, jsi Ty! Jedině

Ty a ještě Ty, vždy Ty...! Nebe – Ty, země – Ty, nahoře – Ty, dole – Ty! Kamkoliv se otočím, všude obdivuji jen Tebe, ještě Tebe a vždy Tebe!« (M. Buber, I Racconti dei Chassidim, Milán 1979, str. 276)

Na půdě Bible

Biblické zjevení je zasazeno do této široké zkušenosti náboženského smyslu a modlitby lidstva a dodává mu božskou pečeti. Tím, že nám zjevuje tajemství Trojice, pomáhá nám nalézat ve stvoření nejen stopy Otce, pramene všeho bytí, ale také Syna a Ducha.

Pohled křesťana se obrací nyní k celé Trojici, když s žalmistou rozjímá o nebi: *Jeho slovem – tzn. věčným Slovem – vznikla nebesa, dechem jeho úst – tzn. Duchem svatým – všecken jejich zástup* (Ž 33,6). *Nebesa vypravují o Boží slávě a dílo jeho rukou zvěstuje obloha. Den o dni o tam podává zprávu, noc noci sděluje poučení. Není to slovo a nejsou to řeči, jejichž hlas by nebylo slyšet. Do celé země vychází jejich hlasy, až na konec světa jejich slova* (Ž 19,2–5).

Je zapotřebí mít sluch duše zbavený hluku, abychom vnímali tento božský hlas, který se ozývá z všehomíra. Vedle právě citovaného zjevení obsaženého v Písmě svatém je zde tedy také božské zjevení v záři slunce a v soumraku noci. I příroda je v určitém smyslu »Boží knihou«.

Specifika božských osob

Můžeme si položit otázku, jak se může v křesťanské zkušenosti rozvíjet rozjímání o Trojici skrze stvoření, když v něm spatřuje nejen obecně

odlesk jediného Boha, ale také stopy jednotlivých božských osob. Je-li totiž pravdou, že »Otec, Syn a Duch svatý nejsou tři principy stvoření, ale pouze jeden princip« (Florentský koncil: DS 1331), pak je také pravdou, že »každá božská osoba vykonává společné dílo podle své osobní vlastnosti« (KKC 258). Když tedy s úžasem rozjímáme o vesmíru v jeho velikosti a kráse, musíme dválet celou Trojici, ale zvláštním způsobem se naše myšlení obrací k Otci, z něhož všechno pramení, jako k plnému prameni samotného bytí. Když se pak zastavíme u **řádu**, který vládne ve vesmíru, a obdivujeme moudrost, s jakou Otec stvořil zákony, jež řídí jeho bytí, je pro nás přirozené přejít k věčnému Synu, kterého Písmo představuje jako Slovo (srov. Jan 1,1–3) a božskou moudrost (srov. 1 Kor 1,24.30). V úžasném zpěvu, který Moudrost zapěje v knize Přísloví a který jsme slyšeli na začátku tohoto našeho setkání, jeví se jako ustanovená od věčnosti, od počátku (Př 8,24). Moudrost je přítomná v okamžiku stvoření »jako architekt«, připravená najít své potěšení mezi lidskými syny (srov. Př 8,30–31). V této souvislosti v ní křesťanská tradice viděla tvář Krista, obraz neviditelného Boha, dříve zrozeného než celé lidstvo... *Všechny věci byly stvořeny skrze něho a bez něho nepovstalo nic z toho, co povstalo* (Kol 1,15 až 17; Jan 1,3).

Dynamismus oživujícího Ducha

Ve světle křesťanské víry evokuje stvoření zvláštním způsobem Ducha svatého v dyna-

mismu, který rozlišuje vztahy mezi věcmi v celém makrokosmu i mikrokosmu a jenž se projevuje především tam, **kde se rodí a rozvíjí život**. Silou této zkušenosti vnímají i kultury vzdálené křesťanství jakýmsi způsobem Boží přítomnost jako »ducha«, který oživuje svět. Slavné v tomto směru je vergiliovské vyjádření: »*Spiritus intus alit – duch vyživuje zevnitř*.« (Eneida, VI, 726) Křesťan ví, že takové pojetí Ducha svatého by bylo nepřijatelné, neboť se omezuje na jakýsi druh »duše světa« chápané v panteistickém smyslu. Ale když vyloučíme tento blud, zůstává skutečně každá forma života, každé oživení lásky v poslední instanci odkazem na onoho Ducha, o kterém se v knize Genesis říká, že se na úsvitu stvoření **vznáší nad vodami** (Gn 1,2), a o němž křesťané ve světle Nového zákona poznávají, že se jím rozumí třetí božská osoba Nejsvětější Trojice. Stvoření totiž podle biblického pojetí »neznamená v sobě pouze to, že bylo k existenci povoláno bytí samotného vesmíru čili že mu byla dána existence, ale nese s sebou také přítomnost Božího Ducha ve stvoření, to znamená **počátek spásonosného sdílení Boha věcem**, které tvoří. To platí především o člověku, který je stvořen k Božímu obrazu a podobě (Dominum et vivificantem, 12).

Když si tedy objasňujeme kosmické zjevení, hlásáme Boží díla žalmistovými slovy: *Sešli svého Ducha, a budou stvořeni a obnovíš tvář země* (Ž 104,30).

L'Osservatore Romano
3. 8. 2000

Mezizitulky a zvýraznění
redakce Světla

Život z Boha a v Bohu

Zamyšlení nad nedělními
liturgickými texty

Kdo jí mé tělo, zůstává ve mně a já v něm

Velká Ježíšova řeč o Eucharistii, která navazuje na zázračné nasycení, stále ještě pokračuje. Vrať se tedy k Pánu a cestou pros Ducha svatého, aby v tvém srdci připravil půdu pro jeho slova. Jsou to slova života a mají ti přiblížit samo jádro velikého Ježíšova tajemství. Vzbud' pevnou důvěru ve svého Pána, abys dokázal vytrvat ve víře, i kdyby se ti Ježíšova řeč zdála nepochopitelná, či dokonce tvrdá.

Už z toho, s jakou vytrvalostí Ježíš opakuje a vysvětluje příslib svého největšího daru, chleba života, a to i přes nepochopení, ba i zjevnou nepřítel svých posluchačů, můžeš vyrozumět, jak velice mu na něm záleží.

Nárok na věčný život v Bohu, který člověk svou neposlušností ztratil, chce Boží Syn svou dobrovolnou obětí nejen obnovit, ale dokonce zaručit obdivuhodným způsobem, ve kterém se nejvyšší měrou projeví a uplatní nekonečná Boží láska i Boží moc. Tuto záruku budoucí slávy⁽¹⁾ chce Ježíš poskytnout osobně a viditelně jednomu každému z lidí. Chceš-li si uchovat tělesný život, sytíš své tělo pokrmem. Ale tento pozemský život nevstoupí do věčnosti. Abys mohl spatřit Boží království, musíš se narodit znovu, z vody a z Ducha svatého⁽²⁾. Tento tvůj druhý život, život tvé duše na rozdíl od tělesného života nemá jen dočasné, omezené trvání, nýbrž je určen, aby přešel do věčnosti v nebi. I pro něho potřebuješ pokrm, který odtamtud přichází, který skutečně sestoupil z nebe. Je to Chléb živý, je to sám Boží Syn, který poslušně sestupuje na zem, aby jako pšeničné zmo padl do země, zemřel a přinesl užitek⁽³⁾.

Je vůbec možné domyslet hloubku a šířku této božské přestědré a nejvelkodušnější vynalézavosti? Bůh se chce vydat za život člověka tak úplně, že nakonec vydá sám sebe člověku jako chléb života. Ten, jehož vlastní učeďník na smrt vydává biřicům, sebe za pokrm života vydává svým učeďníkům⁽⁴⁾. Dříve než se kterýkoliv člověk zasvětil Bohu, Bůh pojal úmysl, že se zcela zasvětil člověku, a to nikoliv jako za odměnu pro jeho věnost, ale právě proto, že se od svého Boha odvrátil, neposlechl jej, chtěl se postavit na jeho místo. Všechna podobnoství i předobrazy jsou jen slabým náznakem skutečné podstaty toho, co Bůh chystá pro své pozemské tvory. Židé se oprávněně a s údivem ptají: Jak nám může ten člověk dát jíst své tělo? Co je vůbec větší zážrak, to že se nám sám dává, nebo způsob,

jakým uskutečňuje to, aby se z tohoto Pokrmu mohlo dostat osobně každému člověku?

Ať to chápeš nebo ne, nic to nemění na skutečnosti, že božský Pokrm je pro tvůj věčný život nezbytností. Tento řád božské lásky pokládá Ježíš za tak závazný, že neváhá pro něho podstoupit ta nejvyšší rizika. Riziko nepochopení u současníků i riziko znevažování a zneuctění u budoucích. Jak vidíš, jeho posluchači nemají ani tolik trpělivosti, ani důvěry, aby s pokrmou přijali z úst Mesiáše i to, co jim zatím připadá nepochopitelné, a budoucí nebudou mít vždy tolik víry a pokorné úcty, aby pod skromnými a prostými způsoby nepřestávali vidět celou vznešenost skutečné přítomnosti nekonečného Boha, který se z lásky bezvýhradně daruje jako chléb života. A konečně je tu i riziko, že na světě, za který dal Ježíš na kříži v obět své tělo, bude daleko více těch, kterým se jeho božského Chleba nedostane, než těch, kteří jím k oslavě Boha a k svému věčnému užítu nasytí svou duši.

I sám charakter a hodnota života, který máš žít Ježíšovým svátostným tělem, se vymyká lidským představám stejně jako tajemství božského Chleba. Velikost a důstojnost Božího života v tobě odpovídá vznešenosti pokrmu, který jej nasycuje. O jakém životě tu Boží Syn mluví? Díky Chlebu, který ti Ježíš dává, může zůstat v tobě a ty v něm. Co to znamená, zůstat v Ježíši? Tvůj Spasitel neváhá srovnávat toto tvé přebývání v Bohu se svým vlastním věčným životem v Otci. Tvůj život se tedy od věčnosti rodí v Božím Synu spolu s jeho životem, který se od věčnosti rodí v Otci. S eucharistickým pokrmem přijímáš věčný plán božského soužití, aby se v tobě uskutečnilo v Kristu. Všechno to, co pro nás Ježíš podle tohoto plánu vykonal uprostřed lidských dějin, když sestoupil a přijal na sebe lidské tělo, to všechno vložil do tajemství Eucharistie. Na tom všem mohou získat účast ti, kteří **uvěří**, protože není jiného způsobu, jak se v omezené, narušené lidské přirozenosti vyrovnat s nekonečným darem nekonečného Božího života. Uvěřit znamená radostně a pokorně přijímat a vyznávat, že Pánem sdílená skutečnost nekonečně přesahuje všechno, s čím se může vyrovnat tvůj rozum, že dar Chleba, kterým tě Bůh sytí, je nekonečně větší, než za jaký jsi schopen děkovat, že láska, která se ti zjevuje, je nekonečně větší, než jakou můžeš opřítovat. Co ti zbývá? Nepřestávej volat:

Ustavičně chci velebit Pána, at' to slyší pokorní a radují se.⁽⁵⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ zpěv *O sacrum convivium*

⁽²⁾ srov. Jan 3,5; ⁽³⁾ srov. Jan 12,24

⁽⁴⁾ hymnus *Verbum supremum prodiens*

⁽⁵⁾ resp. žalm 34

Liturgická čtení

1. čtení – PŘ 9,1-6

Moudrost si zbudovala palác, opřela jej o sedm sloupů. Pobíla dobytek, smísila víno, připravila také svůj stůl. Poslala své služebnice volat z vyvýšenin města: Kdo je nezkušený, ať sem přijde, kdo je bez rozvahy, toho chci učít. Pojďte, můj pokrm jezte, víno, mnou nalité, pijte! Nechte dětinství, a budete žít, po cestě poznání chodte.

2. čtení – EF 5,15-20

Dávejte dobrý pozor, bratři, jak se máte chovat, ne jako nemoudří, ale jako moudří; dobře využívejte času, protože žijeme ve zlých dobách. Nechovte se tedy nerozumně, ale mějte na mysli, co je vůle Páně. Neopíjejte se vínem, vede to jen k výstřednostem, ale dejte se naplnit Duchem. Když mezi sebou mluvíte, užívejte slov ze žalmů a duchovních písní; ze srdce zpívejte a hřejte Pánu. Děkujte stále Bohu Otci za všechno ve jménu našeho Pána Ježíše Krista.

Evangelium – Jan 6,51-58

Ježíš řekl zástupům: „Já jsem chléb živý, který sestoupil z nebe. Kdo bude jíst tento chléb, bude žít navěky. Chléb, který já dám, je mé tělo, obětované za život světa.“ Židé se mezi sebou přeli a říkali: „Jak nám tento člověk může dát jíst svoje tělo?“ Ježíš jim řekl: „Amen, amen, pravím vám: Když nebudete jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v poslední den. Vždyť mé tělo je skutečný pokrm a má krev skutečný nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Jako mne poslal živý Otec a já žiji z Otce, tak i ten, kdo jí mne, bude žít ze mne. To je ten chléb, který sestoupil z nebe; ne takový, jaký jedli naši otcové, a umřeli. Kdo jí tento chléb, bude žít navěky.“

Maria – vzor všech žen

Žena je v Božím plánu povolána, aby představovala a rozvíjela ty hodnoty, které v počátečních rozměrech bylo možno odhalit u Evy a jež se v plné a kladné míře objevily v Panně Marii. Tyto hodnoty jsou příznačné pro každou ženskou duši.

Kdy bude žena nejvíce sebou? Kdy dosáhne plnosti svých kladných vlastností, kdy bude ve shodě s Božím plánem? Právě tehdy, když půjde cestou Mariinou, a nikoliv cestou satanovou. Kdykoliv jde žena cestou satanovou, vyvolává popření a deformaci sebe samé. Omezuje-li se na prvek pouze spotřební, deformuje svou nejvládnější krásu, třeba si ji uměle udržuje, jde po linii nepravdy, která znehodnocuje i prosté záležitosti a postoje. Půjde-li však za příkladem Panny Marie, bude v domě blahoslavenství. Bude jako Maria ve své rodině svatou Boží rodičkou, živitelkou a pomocnicí, která vnáší do rodinného života nové hodnoty. A především bude stále žít v pravdě.

Cesta každé ženy by měla být cestou Mariinou. Ona stanoví hranice mezi jedním a druhým světem. Kdykoliv by žena chtěla překročit tyto hranice, prohrává. Kdykoliv jde po správné linii, vyhrává, vždy je vítězkou. Je »věčnou ženou«.

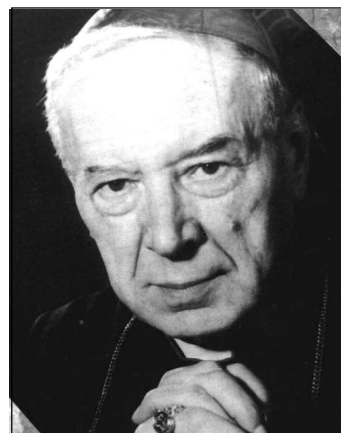
Abychom to viděli, nemusíme nijak idealizovat. Postačí zůstat v pravdě. Toto poznání vychází zpod rajského stromu, i když vede dále přes křížovou cestu na Kalvárii. Tam, pod rajským stromem, došlo k odhalení vlastností ženské duše. Dověřilo se pak v Nazaretě a na Kalvárii: v díle vtělení a vykupení Božího Syna. Žena se zbavuje bariéry na té straně, kde Maria je bránou nebes a kde ji na prahu nebes očekává její Syn, požehnaný plod jejího života.

Stojíme tedy rozhodně na straně, která vede z Nazareta přes Betlém opět do Nazareta, přes křížovou cestu na Kalvárii, do večeřadla Ietnic, do vidění na hoře Patmos. Prvky, které vidíme na této cestě, jsou vždy

plny radosti a pokoje. Potěšující je již předpověď v ráji, že přijde žena, na kterou satan nebude mít absolutně žádné právo. Bůh totiž stanoví nepřátelství mezi ní a satanem. Ona mu rozdrtí hlavu. Jejím úkolem je porážka satana.

Privilegiem Panny Marie, *milostiplné*, je porazit satana a sloužit Bohu. To je prvek charakteristický pro »pomocnici«: kmit Boha, opatrovat ho, uvádět jej do světa a do lidskosti.

Všude ukazuje Boha, ať už je v betlémských jeslích, v chrámě, v Nazaretě či v Káně. Jí, Marii, přísluší, aby ukazovala světu požehnaný plod svého života. To je neobvykle plodný způsob hlásání radostné zvěsti. Odtud pramení její obdivuhodná tpeřlivost a vytrvalost, kterou pak projevila pod křížem. Matka neustupuje. Všichni mohou odejít, dokonce i apoštolové, ale Matka neustupí. I kdyby na ni mělo dopad-

nout znamení, že je matkou zločince. Ona neodejde. Ona je věrná, střeží požehnaný plod svého života. Pro Marii je Ježíš ovoce, které visí na dřevě kříže, ovoce, které je *dobré k jídlu*, je *potěšením pro oči*, je *dobré k získání poznání*. Tak jako pro Evu v ráji, tak nyní pro Marii na Kalvárii.

Proto je pak Maria ve Večeřadle uprostřed učedníků, kteří se připravují na apoštolské poslání a očekávají Ducha svatého. Maria zůstává i nadále v Církvi jako Matka, která pečuje o všechno, co potřebují děti, které Ježíš vykoupil, stará se o dobro těchto dětí na zemi. »Ty nám jako Matka dávej pokm.« Zůstala uprostřed světa jako osoba, která se ustavičně stará. Podněcuje člověka k lepším myšlenkám a tužbám, více ušlechtilým a více lidským. Zůstává v Církvi jako ta, která zná Ducha svatého, ona jediná zná dokonale cestu k získání nejšetrnějšího věčení.

Proto si paratujte, na čí straně stojíte, jaké jsou vaše nejměřnější vlastnosti, jimiž jste obdařeny od Stvořitele a které byly zdokonaleny dílem vtělení Božího Syna a apoštolským posláním ženy. Pečujte stále plně lásky o to, co budete lidé jíst a pít, čím se budete odívat: buďte vždy plné toho nejlepšího a neušlechtilějšího poznání. Žijte vždy v pravdě. Toto všechno můžete čerpat od toho, který je požehnaným plodem života Matky Boha člověka.

Podle Rózianic 5/1999

Věřící... pozvedají oči k Marii, která září celému společenství vyvolených jako vzor ctností. Když o ní církev zbožně uvažuje a rozumí ve světle vtěleného Slova, s úctou proniká hlouběji do nejvyššího tajemství vtělení... Maria, která vstoupila hluboko do dějin spásy, jistým způsobem v sobě spojuje a vyznačuje největší skutečnosti víry.

Věřoučná konstituce *Lumen gentium*, 65

Pod ochranu tvou

Odkud pochází tato modlitba? Je to zajímavé, tuto modlitbu se modlí pravoslavní i katolíci, koptové z Etiopie, věřící starých východních církví, všichni se modlí *Pod ochranu tvou se utíkáme*. Tato modlitba tedy vznikla ještě před rozdělením křesťanů.

Záhadu se podařilo rozřešit teprve v našem století, když jeden anglický vědec objevil v knihovně v Manchesteru starý egyptský papyrus z III. století po Kr. Papyrus byl poněkud poškozený, ale bylo možno na něm přečíst řecký text nejstarší modlitby adresované Panně Marii. Potvrzuje se tak, že mariánský kult má svou kolébku především v Egyptě. Tamní křesťané byli příkladem úcty, za kterou jim musíme být vděční.

Pod ochranu tvou je modlitba, kterou Bohorodičce přednáší celé společenství. Je celá sestavena v množném čísle. Nikoliv utíkám se, nýbrž utíkáme se; nikoliv moje prosby, ale naše prosby, nikoliv moje Paní, moje Orodovnice, ale naše Paní, naše Orodovnice. Tato modlitba plynoucí z mnoha srd-

cí utváří společenství a posiluje víru. Není to soukromá modlitba jedné osoby, nýbrž prosba celé Církve. Církev svatá se obrací k Boží Rodičce a uznává ji za svou Matku.

Tato modlitba je první zformulovanou prosbou adresovanou Panně Marii. Již první věřící byli přesvědčeni, že Maria je v nebi vedle svého Syna Ježíše Krista, že slyší naše prosby, nepohrdá jimi a přimlouvá se za nás. Církev se tedy v tomto prostém úkonu zasvěcení s celou důvěrou obrací ke své Matce.

Tím, že k Marii vysíláme své prosby, vyznáváme, že sehrává v plánu spásy zvláštní roli, která je vyhrazena pouze jí. Maria se za nás skutečně přimlouvá a spolupracuje s Vykupitelem. V modlitbě se na ni obrácíme slovy: *Ode všeho nebezpečí vysvobod' nás vždycky*. Podobnou prosbu vyslovujeme i v modlitbě Páně: *Zbav nás ode zlého*. Prosby předkládané Panně Marii v ničem neumenšují prosby předkládané Bohu Otci, naopak, zdůrazňují, že každá modlitba k Matce Boží má svůj počátek v modlitbě Páně. Maria

je přece celá obrácená k Bohu a k němu nás vede.

Egyptští křesťané dali Panně Marii dva tituly, které svědčí o jejich velké úctě. Především nazvali Marii Boží Rodičkou – *Theotokos*. Ona je Matkou Ježíše nejen jako člověka, nýbrž je Matkou, která porodila samotného Boha. Bůh chtěl mít lidskou matku, aby byl člověkem mezi námi a vykoupil nás. Maria z Nazareta porodila Osobu, která je Bohem. Toto velké tajemství je obsaženo v titulu Bohorodičky. Druhým titulem, kterým Egyptané v této modlitbě nazývají Marii, je titul Panna. Maria je oním velkým znamením, které Bůh předpověděl u proroka Izaiáše. Mariino panenství je znamením zázračné přítomnosti Boha mezi námi a současně je darem věnovaným Bohu, znamením úplného zasvěcení. Když vyznáváme, že ona je Pannou, nebo vždy Pannou (*aeiparthenos*), jak říkali řečtí Otcové, oslavujeme Boha, který učinil veliké věci, a skrze Boha blahoslavíme blahoslave-

nou Marii jako *Pannu slavnou a požehnanou*.

A co znamená titul Orodovnice? Označuje advokátku, zastánkyni. Neboť Maria díky své poslušnosti je zastánkyní Evy, jak řekl církevní Otec sv. Irenej. Maria velmi miluje Evu, která velmi trpěla pro svůj hřích. Její děti Ábel a Kain jí způsobily mnoho bolesti. Můžeme tedy říct: *Netrap se, nebuď smutná, Evo, Maria je tvojí Advokátkou, tvojí Orodovnicí, tvojí Obranou*. Pod Mariinu ochranu se utíká Eva a spolu s ní také my, její děti. Maria je naší Těšitelkou, naší Prostřednicí. Ona nás touží spojit s Kristem, smířit nás s ním, protože nás pokládá za své děti.

Pod ochranu tvou je velice důležitá modlitba, na kterou můžeme být hrdí. Jeden polský profesor umění řekl: *«Komunisté nám vzali mnoho, ale nevzali nám naši mariánskou úctu.»* Dokud budeme mariánští, neztrácíme naději, protože naše naděje je v Marii.

Podle Róžaniec 15/1998

K svobodě nás osvobodil Kristus

Jak je tomu se svobodou a vznešeností Božích dětí? (Řím 8,21)

Můžeme sdílet zkušenost sv. Pavla, který ji formuluje takto:

Ke svobodě nás osvobodil Kristus (Gal 5,1).

Křesťanská víra si osobuje nárok přinést osvobození, které bychom mohli přirovnat k velkému vydechnutí a nadechnutí duše. Nejhlouběji to prožívají lidé, kteří nebyli vždy »automaticky« věřící. Ten, kdo prožil tmou v temnotě, vzdálen od Boha, což Bible nazývá *temnotou a stínem smrti* (Lk 1,79; Mt 4,16), ten ví ze zkušenosti svého obrácení, co to znamená, svoboda.

Takovým nově obráceným není třeba vysvětlovat, co znamená *svoboda Božích dětí*. Oni prožili duchovní osvobození, onen nepopsatelný pocit, jako by vykročili z temného vězení, z čemé díry, z utlačující tísně do projasněné šíře. Všem, kteří učinili takovou zkušenost, je možno gratulovat, protože prožili a zakusili, že křesťanství je náboženstvím svobody.

Ale jak je to s těmi, kterým taková zkušenost obrácení chybí? K těm patří dnes většina křesťanů, kteří samozřejmě a bez krizí vrostli do křesťanské tradice. Při pohledu z venčí nevypadá křesťanství nutně jako přitěžlivé osvobozovací hnutí. Křesťanství se spíše jeví jako náboženství, které omezuje sebeurčení, podřizuje příkázáním, zužuje pravidly, řádem a autoritou.

Immanuel Kant označil křesťanství za »sebeobviňující neospělost«. Osvícenství, které má znamenat »osvícení«, chápe samo sebe jako opuštění duchovního vězení křesťanství. Francouzská revoluce obrátila své bojové heslo »**svoboda**« i proti církevnímu řádu. A dnes, kdy jedinou společnou základnou společností je přitakání absolutnímu individualismu pod heslem »tolerance«, nechceme mnoho lidí mít s církví nic společného, protože si prý nenechají od nikoho předepisovat svou víru.

Že křesťanství je náboženstvím svobody, není možno nikomu nařídít. Pro koho jsou řízký odporné, aniž je někdy vzal do úst, tomu není pomoci. Křesťané však mají dobrý důvod, aby se cítili jako svobodné, šťastné děti osvobozujícího Boha. Dějiny spásy ukazují že jsme osvobozeni přinejmenším ve dvojnásobném smyslu.

Člověk je nesmazatelně náboženský. Úsilí neutonout v omezenosti a bezmocnosti krátkého života, nýbrž snažit se přesáhnout na onen svět, najít smysl a základ po boku Boha, to je základní složkou lidské psychiky. Takovému vnitřní založení dnes nemůže nikdo vážně popírat, je jen otázkou, jak si je interpretuje. Sigmund Freud si třeba pomyslel, že se jedná jen o jakýsi druh všelidské neurozy, o gigantický oidipovský komplex, který pramení z jakéhosi pocitu viny vůči tajuplnému »božskému«.

Církev chápe sice »instinkt srdce« (2. vat. koncil) jako něco velmi pozitivního, totiž jako nárok na Boží pravdu, ale ví také, že je za tím něco problematického. Neboť v míře, v jaké člověk dychtí po božském, ocitá se sám v nebezpečí představovat si a přisvojovat si to, co je na oné straně jako tajemné. Vidíme to dnes na rozkvětu nejrozličnějších sekt a náboženských směrů. Čím tišší a zahalenější hlásají křesťané Boží pravdu, s tím větší horlivostí produkují postkřesťané své nové bohy: trochu meditace k uklidnění vlastní duše, pro »pevný bod«, pro vyboytí statusu před ostatními. To všechno jako moderní životní styl. Naše hospodářství žije z toho, že představuje své produkty jako cestu ke svobodě. Potřebuješ to, a ještě to! A co potom?

V prvé řadě jde o svobodu od modloslužby. Samovýroba božstev – Bible hovoří o modlách – vyrůstá ze strachu před podřízeností. Strach je motor, který dodává kultům a rituům energii. Člověk by se chtěl vymanit z nevyočitatelnosti božských sil. Jedná se o úspěch, hojnost, čest, štěstí, nemoc a smrt. Není obsahem model naší doby právě toto? Nemají různí guru konjunkturu právě proto, že lidé mají panický strach ze ztráty smyslu života? Netěží fitnesscentra právě z toho, že nás přepadá hrůza z tělesného úpadku a stárnutí?

Dějiny spásy jsou vyprávění o velikolepé, tisíciletí trvající Boží osvobozující akci. To prav-

ní, od čeho chce Bůh člověka osvobodit, je nutkání udělat sám ze sebe bohy, abychom měli něco, čeho se nemusíme bát. Bůh se zjevuje jako mocný, vznešený, silný, žárlivý. Dává se člověku poznat, aby mu dal jasně na srozuměnou, že ON sám je smysl, cíl, podstata a základ všeho. Bůh se slavnostně zapřísahá Abrahámovi: *Budu Bohem tvým a tvého potanstva* (Gn 17,7). Je působivé, s jakou energií rozpoutá Bůh propagandu proti dorazím model, které vyvolávají strach. Pryč s pověrami a vírou ze strachu, pryč s demonickou psychologií totemů a tabu!

Bible se neúnavně vysmívá nicotě a bezmocnosti zobrazených bůžků (Ž 115,4-7; Iz 41,29; 44,9-20; srov. Jer 10,14), mrtvých (Ž 106,28), nicotných (Jer 2,5), němých model (Hab 2,18; 1 Kor 12,2). Bůh neosvobozuje od pověr pouze slovy, ale také činy. Dějiny Izraele jsou jedinými dějinami osvobozování: Bůh vysvobozuje z Egypta, Bůh vysvobozuje z babylonského zajetí, Bůh oznamuje konečné osvobození skrze Mesiáše, jehož jméno zní v řečtině *Christos*.

Ale dějiny Izraele jsou také exemplárním dokladem jevu, že člověk má jakoby v oblíbě dát se znovu zotročit. My lidé si nedáme pokoj, vracíme se stále s velkou rozkoší ke svým pověrám. Člověk nemá rád, má-li se dát bezpodmínečně osvobodit! Ti, kteří byli právě vysvobozeni z Egypta, touží znovu po otroctví: *Kéž bychom byli zemřeli v Egyptě!* (Ex 16,3). Je možno porozumět Sigmundu Freudovi, když zde konstatuje něco jako nutkavou neurozu – my křesťané ji nazýváme již dva tisíce let dědičnou vinou.

To obdivuhodné zůstává na straně samého Boha, který chtěl člověka zcela evidentně skutečně stvořit jako svobodného. Neboť dokonce i ti, kteří mohli vidět Boží divy na vlastní oči, zůstávají svobodní, skutečně svobodní. Mohou si kdykoliv ulít zlaté tele a tuto modlu uctívat pro potěšení svého srdce. Že nás Bůh nikdy nechtěl a nechce zbavit naší svobody, zůstává jedním z nejhlubších tajemství. Je možné je vysvětlit pouze tím, že nás miluje skutečně jako bytosti s důstojností obrazu své vlastní krásy.

Bůh osvobozuje svůj lid nejen od něčeho, ale také k něčemu. Nejvlastnější problém svobody začíná teprve tam, kde má být správným způsobem použita. Pokud v nějaké zemi existuje diktatura, mají všichni společného nepřítele a jeden cíl. Ale jakmile je svržena diktatura a povolána svoboda, vynoří se otázka: Jak naložit se získanou svobodou?

Dílo Páně je zpečetěno jeho láskou a jeho milosrdenstvím. Je to dílo slacké a plné starostlivosti, aby vám pomohlo. Nedává rozkazy, neboť vaše svoboda je věc zaručená a uznávaná vaším Stvořitelem. Je to dílo, které vylučuje sobectví, lež a pýchu. Promlouvá k srdcím jazykem pokorných. Vyslovuje nesouhlas živého Boha se zlými. Je obranou utiskovaných a útěchou těm, kteří típí pro spravedlnost a pravdu... Je to vtělená božská láska.

Marguerite, Poselství milosrdné lásky maličkým duším

Svoboda je vždy svobodou pro něco. Ve Starém zákoně chtěl Bůh svůj lid nejen vysvobodit od vazby na modly, které si sám zhotovil, ale chtěl mu dát také správný směr: Smysl svobody je v tom, že plníme vůli Boží, a tuto vůli Bůh svému lidu jasně sdělil: skrze tzv. Zákon, skrze tónu!

Svoboda není pro nás nikdy zvlášť. Mohli bychom ji označit za nástroj, za nářadí k plnění Boží vůle. Ale mohu ve své svobodě někdy dokonale naplnit Boží vůli? Nezůstane vždy jakýsi zbytek nedokonalosti?

V Bibli Nového zákona se setkáváme s někým, kdo starozákonnímu sebezjevení Boha velice dobře rozuměl. Jeho jméno je Pavel! Pavel, lépe řečeno Šavel, zná věčnost za osvobozující Boží lásku, on zná ze svého vzdělání jako farizej povinnost plnit Zákon a je při tom dokonale šťastný. Píše o sobě: *V horlivosti pro židovství jsem předstíhal mnoho svých vrstevníků, protože jsem byl daleko více než oni zaujat zvyklostmi po předcích* (Gal 1,14).

Pavel je přinejmenším perfekcionista, ne-li dokonce skrupulant!

Ale co s oním tajemným zbytkem, který jako výkal lpí na duši přes všechno úsilí opakovaného rituálního očišťování, přes úzkostlivé dodržování předpisů a který není možno smazat ani kultovními smírnými obětmi? Co se skvrnou hříchu? Může se někdo sám svou vlastní úzkostlivou námahou vymanit z tohoto znečištění? Může se někdo svým vlastním snažením zalíbit vznešenému Bohu a očistit se před ním ze svých vin? Všechna náboženství jsou ve svém jádru sebevypouštění, člověk by se chtěl svými skutky a konáním sám osvobodit od těchto temných zbytků.

Šavel přijde před Damaškem o zrak, Pavlem se stává skrze jedinečný poznatek, že to nemůže udělat sám, nýbrž že to za něho udělal Bůh, a to jedinečným a nevyzpytatelným způsobem: Bůh sám chtěl člověka ospravedlnit, a to tím, že přenesl jeho viny na svého Syna.

To je poselství o osvobození neboli vykoupění neboli usmíření – Nový zákon má více temnů a myslí tím v podstatě jedno: my se nemusíme vykoupit sami, našli jsme Vykupitele. Kristus nás vede **svým slovem** (radostným poselstvím), **Eucharistií** (slavností jeho sebedělování na kříži), jím ustanoveným **společenstvím Církve** a jejím ochranným a vybičejícím řádem k pravé svobodě.

Svatostí osvobození je křest. Skrze vodu a Ducha svatého vstupujeme »do Krista«:

Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus. Avšak život v těle žiji ve víře v Božího Syna, protože on mě miloval a za mě se obětoval (Gal 2,20). K tomuto účelu nám Bůh dal svobodu, abychom ji podle obrazu a podoby jeho věčného Syna prožívali a zdokonalovali.

Teprve když používáme svou svobodu tak jako Kristus, jsme skutečně svobodni. Křest a víra jsou proto tak důležité, protože v nich se naše JÁ přetváří do Kristova JÁ. Pokřtěný pak nese také jeho jméno a jmenuje se křesťan (kristovec).

Augustin, který se domníval, že se nemůže nechat pokřtít, protože žil v panickém strachu, že se ani jako křesťan nevypořádá se svými hříchy, obrátí se zázračně, když narazí na místo v listě Římanům: *Vedme počestný život jako ve dne, ne v hodování a v pitkách, ne v necudnostech a prostopášnostech, ne ve sváru a závisti. Ale oblečte se v Pána Ježíše Krista a pečujte o tělo tak, aby to nevyvolávalo žádosti* (Řím 13,20n). Rozhodujícím podnětem pro něho byla slova: *Oblečte se v Ježíše Krista! Skrze tato slova Augustin ví, že od nynějšku stojí pod zákonem milosti, že se toho může odvážit. Později napíše Augustin slova: »Ama, et fac quod vis – Miluj, a dělej, co chceš!«*

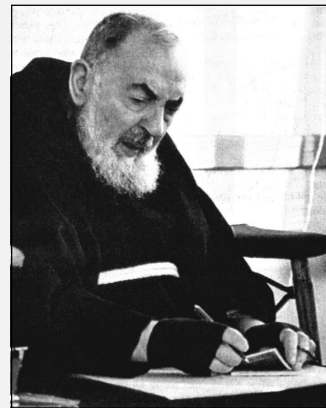
My pokřtění si musíme být vědomi toho, že jsme oblékli Krista a tím jsme vstoupili do prostoru jeho nekonečné svobody, do prostoru jeho božské lásky. Jako Ježíš se svévolně nevyžívá sám v sobě, nýbrž jeho pokmem je *plnit vůli Otce* (Jan 4,34), tak také naše svoboda je jen tehdy opojná a uspokojivá, když sdílíme Kristovo sebeodevzdání.

Jeho sebeodevzdání, jeho poslušnost, jeho přijímání Boží vůle, se kterou se setkáváme v Církvi skrze jím založený úřad, to je Zákon, který nás osvobozuje. Bylo někdy v dějinách lidstva vysloveno svobodnější a více osvobozující slovo než to, které Boží Syn řekl na Olivové hoře: *»Ne má, ale tvá vůle se stařk?«* (Lk 22,42).

V tomto **»tvá vůle!«** spočívá úspěch osvobozující aktivity Boží, zde ruší rakovinné kořeny našeho lidského já, zde končí naše smrtelná sebeztažnost. Nyní víme, že musíme konat svou svobodu, abychom nemuseli mít věčný podíl se smrtí: Šťastí nás křesťanů a naší věčnosti je v tom, že plníme v Kristu Otcevo vůli. Kde jsme s Kristem jeden duch, tam je naše svoboda (2 Kor 3,17).

Vision 2000 3/2000

Překládá – IŠ-

Z DOPISU OTCE PIA P. AUGUSTINOVÍ

(z 12. března 1913)

Poslyšte, otče, jak si mi oprávněně stěžoval nás nejsladší Ježíš:

S jakou nevděčností lidé odplácejí moji lásku! Byl bych od nich méně uražen, kdybych je byl méně miloval. Můj Otec je již nechce snášet. Chtěl bych přestat je milovat (tady se Ježíš odmlčel, povzdechl a pak pokračoval), ale běda! Mé srdce je učiněno pro lásku. Ničerní a ochablí lidé si nečiní nejmenší násilí, aby přemáhali pokušení, dokonce se kochají ve svých neřestech. Duše, které nejvíce miluji, jakmile jsou vystaveny zkoušce, selhávají, slabí propadají zčehšení a zoufalství, silní se postupně stávají malátnými.

Nechávají mě v chrámě v noci i ve dne o samotě. Nestarají se již o Nejsvětější svátost oltářní; nehovoří se o této svátosti lásky; a pokud se hovoří, běda! S jakou lhovostí, s jakým chladem.

Zapomíná se na mé srdce; nikdo se už nezajímá o moji lásku; stále mě zamucují. Můj dům se pro mnohé stal divadlem pro zábavu, i moji služebníci, na které jsem se vždy díval se zalíbením, které jsem miloval jako zorničku svého oka, oni, kteří by měli těšit mé srdce naplněné hořkostí; oni, kteří by mi měli pomáhat při spáse duší, od nich napak – kob by to uvěřil?! – musím přijímat nevděčnosti a zanedbávání. Můj synu, vidím mnohé z nich, kteří (zde se odmlčel, vzdechy mu sevřely hrdlo, tiše plakal) pod pokryteckým předstíráním mě zrazují a svatokrádežně přijímají, šlapou po světle a síle, které jim ustavičně poskytují...

Můj synu, potřebuji oběti, abych utišil spravedlivý božský hněv svého Otce; obnov mi obět' sebe samého a učin' to bez jakékoliv výhrady.

Jak mě to bolí, vidět, jak Ježíš pláče!

Bůh osvobozuje, když se všechno hroutí

Rozhovor o pravé svobodě člověka

Někteří čtenáři nám vytykají úzkoprsost při našich varováních před určitými ezoterickými praktikami. Omezují podobná varování svobodu člověka?

P. Klement Pilar: V poslední době říkám ve svých přednáškách na téma ezoteriky stále toto: »Já vyznávám, vydávám svědectví o tom, v co věřím.« Při této otázce je to podobné jako při horské túře: Vidím vrcholky a vím, že tam chci vystoupit. Zvu ty, kteří chtějí také tam, aby se ke mně připojili, a popisují jim cestu, která vede k této cíli, kouzelnou cestu. Ale nemohu nikoho nutit, aby šel se mnou. Protože mám s touto cestou zkušenost, vím: Je tam také propast, už jsem zažil, že tam lidé utrpěli úraz. Proto je rozumnější tamtudy nechodit. Ale musím lidem nechat svobodu, jestliže to přece chtějí zkusit... Proto říkám také při svých přednáškách, že vyznávám svou víru. To je provokující. Protože každé vyznání je výzvou. Žádá zaujmout postoj. Ale nikoho nenutím, aby se připojil. Ani Ježíš nikoho nenutí. Pro mě je velice působivé místo evangelia, kde Ježíš rozesílá učedníky. Říká jim, aby hlásali: »Přiblížilo se Boží království. Obratťe se!« Kde budou přijati, tam mají zůstat. Ale kde je nepřijmou, odtamtud mají odejít, a dokonce si setřást prach ze svých nohou. To znamená: absolutně nic si nebrat s sebou. Tak to také musíme vidět: My vyznáváme. Ale nesmíme říct: To nebo ono nesmějí druzí dělat. Můžeme však poukázat na nebezpečí spojená s tímto konáním. Kdo mi nevěří, může mi kliché říct, že věří astrologovi. Na to odpovím, že to si musí zodpovědět sám. Protože konec konců mě nikdo není odpovědný, stejně jako já se nikomu neodpovídám. Všichni se musíme zodpovídat před Bohem.

Ale když předložíme jasnou pozici, mnozí lidé to prožívají jako nucení.

P. Klement: Dnes se rozšířil názor, že není dovoleno nic říct, co působí polarizaci. Tento náhled je bohužel rozšířen i v Církvi. Musíme prý věst, jak to někdo označil, »konsenzuální dialog«. Motto zní: To je tvůj názor a toto je můj názor – a oba máme pravdu.

Ale v křesťanské víře to tak nejde. Když říkám: »Zde vidím cestu pravdy«, pak opačný názor nemůže být současně pravdou. Je tu jen jedno buď – anebo. Jestliže skutečně šířím rozhodnou křesťanskou zvěst, budu působit polarizaci. *Nepřišel jsem, abych přinesl pokoj, nýbrž meč,* říká Kristus. Tedy rozdělení, rozlišení. To je dnes pro některé lidi již příliš. Existují dokonce protiklady. Je to rozdíl, zda věřím na osobního Boha, nebo na nějakou neosobní sílu. Je to rozdíl, jestliže věřím, že osoba je nepochopitelné tajemství, neuchopitelné žádnou fyzikální cestou, nebo když řeknu, že člověk je energie, frekvence, se kterou mohu zacházet svým působením. Zde si protirečí křesťanský a ezoterický světový názor.

Neomezují svým přesvědčením, že znám pravdu, nepřímou svobodu těch druhých tím, že předpokládám jejich anyl?

P. Klement: V žádném případě. Svoboda by byla omezena tehdy, kdybych druhého nutil, aby uznal, co já pokládám za pravdu. Partner rozhovoru může znejistět, když si sám není jist svou identitou. Snad by chtěl zůstat ušetřen takové provokace pod heslem: »Stejně mají všichni pravdu.« Když však přijde někdo a tvrdí, že ne všichni mají pravdu, působí to zneklidňujícím dojmem. Ruší to v pohodlnosti.

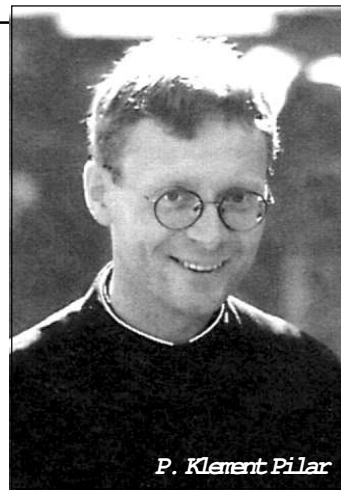
V Církvi je mnoho těch, kteří odmítají učitelský úřad Církve. Říkají, že takový nárok na poslední rozhodnutí omezuje jejich svobodu vyložit si Kristovu nauku po svém.

P. Klement: Například já jsem omezen zákony zemské přitažlivosti. Když si budu přát, abych se snesl z okna třetího poschodí přímo na zem, zabiji se. Jestliže chci přežít, musím respektovat přírodní zákony, a vyplatí se tyto zákony znát. Totéž se týká Božích přikázání, která nám předává Církev. Jsou zákony, jak přežít. Ony životu nezabraňují, nýbrž jej vůbec umožňují. Ve své krátkozrakosti však mohu pokládat za hodné úsilí něco, co ve skutečnosti bourá. Krátkodobě se může opojením překrýt nějaký problém. Proč bych se nemohl opít? Odpověď mi dá příští den, kdy se cítím nanic, a problém se stejně nevyřeší.

Podobně je tomu s Božími přikázáními. Jsou formulována ze širokého horizontu. Vezměme např. manželskou věrnost. Mnozí ji dnes pokládají za nemožnou. Proto máme dočasné partnery. Mnozí to pokládají za vhodné řešení. Přehlíží se, že po několika letech takového života zůstávají duševní vraky. Boží přikázání říká: Buď věrný! Je to namáhavé. To ví i řeholník, který zachoval věrnost své komunitě. V průběhu let však je člověk věrností prosvětlen, je skrze ni života a lásky schopný. Věrnost odhání nejdříve v určitém smyslu svobodu, po letech však objevíme, že to byla naopak cesta ke svobodě.

V jakém smyslu?

P. Klement: Ke svobodě od mne samého, od mých iluzí. Největší svoboda je, když nemusím bezprostředně následovat všechna svoje přání. Kdo jde touto »úzkou« cestou, která

P. Klement Pilar

nejprve vyžaduje oběti, pozná zážitek z dosažení vrcholu: pocit blaženosti, radost, která nezná kocovinu, není povrchní, není přechodná. Ale to je tajemství.

Nesledovat všechna svá přání má být cestou k osvobození. Abyste o tom někoho přesvědčili, musíte o tom říct něco více.

P. Klement: Při přání po uspokojení, kariéře, postavení, zdraví, sexualitě... při všem tam jde o čistě pozemské uspokojení mých potřeb. Ale: Pozemský život sám o sobě lidem nestačí. Jdu-li pouze za tím, co mi předepisuje moje přirozenost, ztrácím se v přirozenosti. A tím je všechno, co mám jako čistě pozemské cíle před očima, v posledním důsledku ohroženo. Moje kariéra může zítra skončit, moje zdraví je křehké... Když se tedy soustřeďuji jen na tyto cíle nebo na více takových cílů, dostaví se nakonec úzkost. Stanu se obětí úzkostných starostí.

Není to důsledek toho, že člověk v sobě nese hluboké vědomí, že všechna tato dobra nejsou trvale zajistitelná?

P. Klement: Ano. Odtud ta stálá úzkost. Všechno je těsné. Sám svět, všechno materiální v něm je pro člověka těsné. Vezměme například církevní postní řád. Říká: Dej někdy stranou něco, co se ti zdá důležité, ale co nepotřebuješ nutně k životu. Otevři se pro jiné hodnoty! Nejde při tom o pro-

vozování askeze, nýbrž o to, otevřít se tomu, co pochází od Boha. V takovém postoji se mohu dobrovolně cvičit postem. Ale ten mi může být také vnucen nouzí, když se mi v životě něco hrotí. Pak se začínám ptát po vlastním smyslu života: Co je můj život? Co je moje touha? Kam směřuje můj život? Pak se začnu ptát po tom, co je věčné, a objevím: Nejsem stvořen pouze pro vnější a pomíjející věci, ale pro věčné. Pak začne hledání trvalých hodnot. A právě zde začíná svoboda.

Můžete to popsat konkrétněji?

P. Klement: Není pro mě větší svobody než žít pod Božím pohledem a vědět: jemu jedinému dlužím odpovědnost za svůj život, nikoliv lidem. Prožívám kolem sebe tolik závislostí právě u lidí, kteří se dmnívají, že jsou svobodní. Co tito lidé říkají? Kolik prožívají zranění, protože je někdo posuzuje, nepřiznává jim určité schopnosti, nedostává se jim očekávané chvály. Jaká je to svoboda, jestliže jsme odkázáni na lidské soudy. Vyjít z lidského musíš jít s módou, s duchem doby, s životním standardem...«, to je veliké osvobození. Boží slovo a učení Církve nás z takové nesvobody vyvádí ven. Jsem nespoutaný, nejsem zavázán duchu doby, ale Bohu, Duchu svatému. Pak mohu žít, jak mi to Bůh v mém srdci ukládá, veselý jako František, který byl Božím bláznem.

Příkázání jsou tedy něco jako ukazatelé cesty ke svobodě?

P. Klement: Ano, tuto svobodu mají na zřeteli. Především umožňují, aby se život vyčaril. Jestliže mám auto, ale nevím, jak funguje, nemůžu si s ním nic začít. Musím znát auto a zákony, podle kterých funguje, a pak je mohu používat. Stejně tak je tomu s lidským bytím. Ono se neuciniilo samo ze sebe, nýbrž vzešlo z Božího tajemství. Pro-

to potřebujeme Boží příkázání. Musím se ptát Boha, abych věděl, kdo jsem a jak mám správně žít.

Jak to, že dnes máme tak negativní optiku, pokud jde o nabídku Církve? Proč prožíváme její příkázání především jako zužující a dbeňující?

P. Klement: To má více příčin. Především je to starý člověk v nás, který nemá rád, když se mu říká, co má dělat. Chci být sámobůh. To je uvnitř v nás, a má to v životě fáze, kdy to přichází silněji ke slovu. Pak je to také proto, že v církvi je málo svědků, kteří svým životem ukazují, že cesta podle Božích příkázání je cesta svobody. Když dnes postavíme na světlo Františka, pak je třeba pochopit, že je to právě jeho zářný příklad. Nechtěl dělat nic jiného než žít evangelium. To mělo být pravidlo jeho řádu, jeho naléhavá prosba k papeži: «Smíme žít podle evangelia?» Žádná rebelie, žádná reformace!

Jako křesťané jsme povoláni být svědky, že cesta podle Božích příkázání je cesta ke svobodě. Pak přijdu lidé a ptají se. Kdo je shrbený, zatrpklý, morous, toho se někdo neptá. Přitom je vlastně docela jednoduché najít tuto cestu k životu: nikoliv skrze ještě větší aktivitu, ještě více managementu, skrze kouzla nebo zvláštní praktiky. Moje zkušenost je tato: Bůh mě vede k hranici života, kde sám už nic nemůžu, kde se všechno hrotí, a tam prožiji totální osvobození. Bůh je zde. To je všechno, co musím vědět.

*Rozhovor vedl
Kryštof Gaspari*

Někteří se oddávají apoštolátu ke své vlastní slávě. Co dělají se staletými svatě tradice? Chtějí být stranou i samotné srdce Církve. Už neslyší jeho tlukot, který je tlukotem srdce mých svatých... Zpytujte se, zda jste pro mou lásku ochotni trpět chlad, výsměch, pohrdání, pronásledování, nepochopení. Jestliže ano, jste na svatě a slavně cestě pravé lásky...

Marguerite, Poselství milosrdné lásky malíčkým duším

Zažil jsem totální osvobození

Zázračně uzdraven ze smrtelné nemoci

Ve své nemoci, když už jsem nemohl vůbec nic dělat a když ani lékaři už nemohli vůbec nic dělat, když jsem kapituloval, tehdy jsem udělal zkušenost, že nepotřebuji nic jiného kromě Boha. »Bůh sám stačí!«, jak to říkala Terezie z Avily. Zní to bláznivě, ale je tomu tak.

Byl jsem tedy těžce nemocen. Ležel jsem na lůžku intenzivní péče a byl jsem přesvědčen o tom, že během jednoho nebo dvou dnů zemřu. I když jsem se v průběhu své nemoci mnoho zabýval umíráním a neměl jsem z něho vůbec strach, v okamžiku, kdy jsem si byl jist, že stojím tvář smrti, vypadala situace zcela jinak. Jako když náraz větru rozptýlí mlhu.

Vím ještě, že jsem se podíval na svou ruku a pomyslel jsem si: Za týden bude tato ruka pohřbena. Současně byly mé bolesti stále silnější. Současně věděl: Tyto bolesti už nyní nepřestanou. Budou stále krutější, dokud nezemřu.

A pak vyvstala přede mnou otázka: Čím je můj život, jestliže to dosavadní bylo všechno? Až dosud to bylo, přes vědomí mého možného konce, jen samé plánování a naděje... Ale nyní byl konec. To jsi ty. Tvůj život. Nic víc. Tak se objevíš před Bohem. A v takové situaci vidíme svůj život zcela jinak než dosud.

A člověk zjišťuje: Tak mnoho věcí, které ti připadaly důležité, jsou zbytečné, zcela bezvýznamné. Třeba starosti, co by si mohli myslet lidé, strach, že by se mi někdo vysmál, starost,

že jsem nedostal lepší známky, všechno je zcela bezvýznamné. To se vůbec nepočítá. Jiné věci by byly velmi důležité, ale kolem těch jsem bezstarostně přešel. Jak jsme řekli: Náraz větru, který rozptýlil mlhu.

A nyní mi bylo zcela jasné: Je důležité jen to, jak žiji před Bohem, nikoliv před lidmi.

V tomto okamžiku to jediné, co jsem se mohl modlit, bylo: »Kyrie, eleison - Pane, smiluj se!« Nebyly to žádné pocity, nýbrž jedinečné vědomí o Ukřižovaném. On je zde. Jsem s ním spojen. Teprve v této krajní bezmocnosti jsem pochopil, co to znamená, že pro mě umřel na kříži. Nemohl jsem se v tomto okamžiku modlit: Ať mě mine tento kalich, protože jsem myslel: On mě v žádném případě nemine. I Kristus zemřel, i já zemřu.

A i kdybych měl přežít, bylo mi přece jasné: Přesně v této situaci budu stát za 15 nebo za 50 let...

Ale já jsem přežil. Přesto mě tato zkušenost nikdy neopustila. Je stále základem mého vědomí, stále přítomná, a vůbec nevyvolává úzkost.

Prožívám toto vědomí spíše jako totálně osvobozující, protože mám stále před očima: Ty musíš žít tak, abys v rozhodujícím okamžiku měl pokoj. A to mi pomáhá v mnoha situacích, abych byl svobodný od lidsky pomíjejících soudů. Je osvobozující vědět: Tento život je omezený a mnoho starostí je zcela nevýznamných. Na základě této zkušenosti vstoupila Boží příkázání novým způsobem do mého života: nikoliv jako chroňující nebo omezující, nýbrž jako možnost žít proti duchu času. A v jednání podle příkázání prožívám, že je to cesta k vnitřnímu pokoji.

Ježíš říká: Kdo koná pravdu, pozná ji.

P. Klement Pilar

I ches se platí krví – VII.

„Ano, máš pravdu; bylo jí deset jako tobě. Ještě na smrtelném lůžku přijala sv. přijímání a Spasitel jí daroval mnohem skvělejší svatební šat, než je tento zde.“

„Skoro bych věřila, že by mi byly právě tak akorát,“ řeklo děvče a toužebně se zadívalo na komornou.

„A víš, že ano! Mám ti je zkusit?“ A přitom už bere ty pohádkové šaty a navléká je přes ramínka rozzářeného dítěte. „A tu ten květinový věnec patří ještě k tomu. Ták, nasadím ti ho do vlasů. Můj Bože, ty jsi ale hezká! Jako komteska Elisa! Ta měla jen vlasy trochu trávější než ty.“

„Achne, tabyla jistě tisíckrát hezčí než já,“ pýřilo se pachtýřovo dítě.

„No, podívej se do zrcadla,“ usmívala se šťastně komorná, která na pár minut úplně zapomněla na vyučování katechismu. Když se Marietta spatřila v osvětleném zrcadle, slabě vykřikla nadšením. Zdálo se jí to tak zázračné, že se nemohla vynadívát na všechnu tu náheru. Otáčela se ze strany na stranu, ukláněla se a usmívala, tu si přihladila neposlušný pramínek vlasů, tam upravila nějaký záhyb, takže vůbec nezpozorovala, jak se otevřely dveře a vstoupila bledá, tmavě oděná paní, která při pohledu na dítě zůstala stát navýsost udivena.

„Můj Bože, Elisa, moje Elisa!“ vyrazela ze sebe přerývaně.

„Paní hraběnka,“ šeptla Elvíra bleskově směrem k maličké. Marietta se obrátila úplně ztuhla a její něžný obličej doslova hořel, jak se styděla.

„To je moje malá žákyně Marietta,“ vysvětlovala komorná trochu v rozpacích, „snad jsem vám už o ní vyprávěla, paní hraběnko. Učí se u mě katechismu. Odpusťte, prosím...“

„Ach ano, už je zase dobře, má drahá,“ jako z dálky mluvila hraběnka, zatímco první údiv ustupoval tichému, bolestnému úsměvu. Při pohledu na rozkošné dítě, které ve svém zmatku nevědělo, kam se má podívat, nedokázala být ani roztrpčená. „Podej mi ruku, moje maličká, a neměj ze mne strach,“ říkala jí přátelsky. „V prvním okamžiku jsem sice myslela, že vidím opět svou ubohou Elisy v jejích pohádkových šatech, ale tobě také tak báječně sluší!“

„Chtěla jsem si je jenom na chvíli zkusit,“ koktala Marietta, „nebylo to jistě správné, ale paní Elvíra za to nemůže. Chtěla mi jen udělat radost.“

„Ach, ty se přece vůbec nepotřebuješ omlouvat,“ usmála se na ni vznešená paní, „kdybys měla trávější vlasy, byla bys mé ubohé Elise hrozně podobná. Ty šaty jsou sice krásná věc, ale malá Marietta jistě nezapomene, že Spasitel ozdobil duši větší náherou, když do ní vstoupí. Na světské náheře si člověk nesmí zakládat.“

Marietta vůbec nevěděla, co má mluvit. V přítomnosti hraběnky nemohla šaty odložit, a přece by dala za to neví, kdyby před ní mohla stát ve svých všedních šatech. Jak byla ráda, když se vysoká paní obrátila na Elvíru se slovy:

„To víte, že je to první ples, na který jdu po smrti svého dítěte. Nešla bych tam ani teď, kdyby mne k tomu nenutily společenské povinnosti. Vyhledejte něco, co se hodí ke slavnosti a je zároveň přiměřené smutku, který nosím dosud ve svém nitru. Ty však, mé dítě, pros za mne, až k tobě přijde Spasitel. Jsem ubohá žena.“

„Ubohá žena?“ hloubala Marietta, když už se dveře za hraběnkou dávno zavřely. „Kdo má takové množství pěkných šatů, nemůže být ubohou ženou!“ Tomu nemohla přijít na

kloub. Maminka byla ubohá žena, to ano, vždyť na podzim jen stěží zaplatí nájemné a také smrt jí vzala tatínka tak časně. Ale hraběnka? „Proč si říká – ubohá?“ ptala se Marietta plna nevěřícího údivu, když už hraběnka byla daleko ve svých pokojích.

„To je tak, má milá, ne všichni, kdo bývají na zámcích, jsou šťastní,“ povzdýchla si paní Elvíra.

Každý večer se starala Marietta o to, aby naučila svého bratra Angela tomu, čemu se sama u paní Elvíry naučila. Často chudák přitom zaspal, vždyť pracoval nad své síly; ale aby svou sestru nezamucoval, dával si tu námahu, aby se všemu naučil. Dnes mu však dokázala Marietta sčelit jen strašně málo.

„Paní hraběnka má šaty jako princezna z pohádky,“ říkala už pokolíkátě.

„Šaty paní hraběnky mne nezajímají,“ smál se chlapec, „a nic jiného ses nenaučila? – Tak to můžeme jít spát.“

NÁJEMNÉ

Konečně si mohly kosy i srpy odpočinout. Úroda byla sklizena a na mlatech umlkl i hluk mlácení. Léto přineslo bohaté požehnání. A přece starosti vdovy Gorettiové nebraly konce. Sklidila tři sta korbů obilí a na šest set korbů bobů a všechno, kromě toho, co si nechala pro vlastní potřebu, prodala překupníkům. S výtěžkem by mohla být spokojena, kdyby nebylo dluhů, které způsobila otcova nemoc a jeho smrt. Když zaplatila lékařům, lékárníkům, stolářům, který dělal rakev, a hrd-

níkovi, nestačil zbytek ani na zaplacení nájmu z polí.

Smutně seděla večer paní Assunta ve světnici a strnule hleděla na malou hromádku stříbrných mincí, výsledek své nelidsky těžké práce.

„Maminko, a to nestačí?“ ptal se Angelo, který stál za ní a díval se jí přes rameno.

„Ne, chlapče, ne,“ vzdýchla žena, „chybí patnáct lir, abychom mohli zaplatit nájemné.“

„To bych pak s tím nechtěl jít na zámek,“ mumlal víc pro sebe dvanáctiletý chlapec se zamračeným čelem. „Nechtěl bych to všechno spolýkat, co řekne výběrčí.“

„A tak tam zanesu ty peníze sama,“ odpověděla matka, „budou snad na zámku brát ohled na to, že jsme pochováli tatínka.“

„Jo, ale správoce také může říct: Tu se ukazuje, že bez muže neumíte hospodařit. Budeme muset to hospodářství pronajmout někomu jinému. – Ne, já tam s těmi penězi nejdu.“

„Ale vždyť to mohu udělat já!“ hlásila se Marietta, jež naslouchala stísněně tomu smutnému rozhovoru. „Musím stejně na katechismus. Pak mohu jít s penězi zaplatit nájemné.“

„Ne, ne, to nejde,“ potřásala matka záporně hlavou, „kdybychom měli celou sumu pohromadě, pak bys to mohla udělat, ale tak musím s výběrčím mluvit sama.“

„Ale já myslím, že by nám paní hraběnka odpustila ten zbytek, který nemůžeme zaplatit, kdybych ji pěkně poprosila. To je tak hodná paní!“

„V záchém případě!“ hlásila se Angelova chlapecká hrdost. „Nikdo nás nesmí na zámku považovat za žebráky. Pan hrabě dostane celou sumu, i kdyby to mělo být s úroky. Vždyť máme ještě dobytek, můžeme prodat mléko, vajíčka, drůbež. Tak seženeme těch pár mizerných lir.“

„Je to mnohem víc peněz, než si myslíš,“ vzdýchla těžce matka. ▶

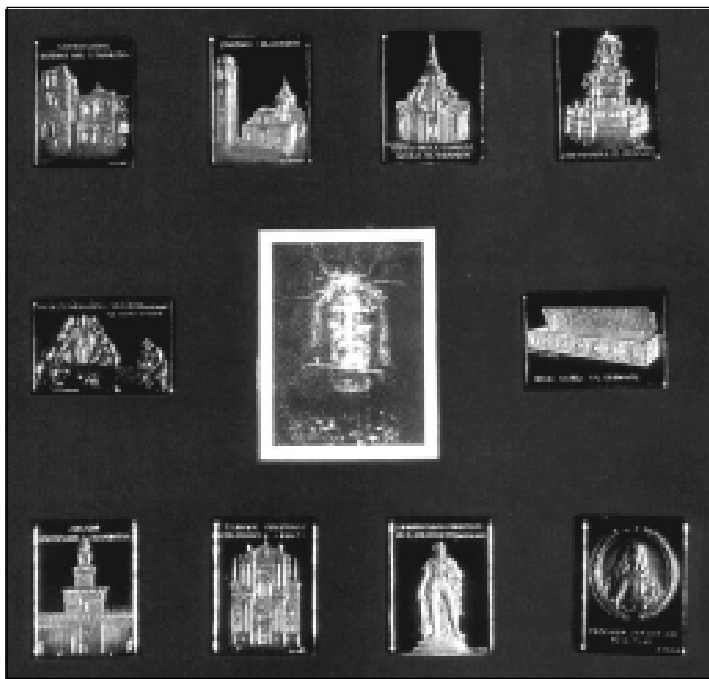
Svědék pro rok 2000

Je známo, že to byl sám papež, který rozhodl o dvou posledních veřejných výstavách Turínského plátna: v roce 1998 a v roce 2000. Když se ho kardinál Salazarini zeptal, kterému z těchto roků dává přednost, odpověděl: A proč ne oběma dvěma?

Proč nové vystavení? Ale proč tolik úsilí a tolik výdajů? Jedná se opravdu o tak důležitou věc? – Musím říct: ano i ne. Především ne: v příběhu dlou-

hých dějin křesťanství velká většina učedníků Kristových žila svou vírou, aniž by viděli Turínského plátna a dokázali (nebo nedokázali) se stát svatými v po-

Soubor stříbrných panětních plaket o historii TP

slušnosti (nebo neposlušnosti) evangeliu, Církvi a svému svědomí.

Ale také ano. Dobrý Bůh má své plány s každou osobou: rozhoduje, kdo má být mým otcem a mou matkou, osobním prostředníkem, kterým mi předává zvuk svého hlasu, který se mění od osoby k osobě, ale který je pro každého tím nejlepším. **Pro mne** vybral neocenitelnou hodnotu Turínského plátna. Nedal mi ho, abych v ně uvěřil, ale aby pomohl mé víře, abymi pomohl věřit. A to, co se stalo mně, se stalo mnoha lidem, především v naší době. Žijeme v období »civilizace obrazů« a k této době se obrací plátno jako nejpokornější a nejvýmluvnější ze všech obrazů.

Je-li pravdou, že Turínského plátno je zvláštním znamením souzvuku charakteristik naší doby, je možno pochopit, že Církev se ho nemůže zříct jako prostředku evangelizace, který přinesl již tolik dobrých plodů v minulosti.

Charakter úcty k Turínskému plátnu

Úcta k této relikvii má některé charakteristiky lidové zbož-

nosti, i když ona má formu a míru sobě vlastní.

Mezi nesčetnými osobami, které se vydávají na pouť k Turínskému plátnu, nikdo neočekává, že spatří zázrak. Ani zde nehledá útočiště, ochranu, nežádá zde o pomoc, která by měla přispět lidské slabosti. Ne že by tu po tom nebylo ani stopy, ale to, co nabízí Turínského plátno, je výpověď o utrpení, která se sděluje v absolutním mlčení. Plátno není nic nebo nikdo. Plátno je pouze mrtvý. Proto o něm dlouze rozjíměj, a pocítíš, jak tě uchvátí tato situace bezmocnosti. A ptej se, jaký smysl má tato smrt, ještě nepochopitelnější než všechny ostatní; a zda má budoucnost tato bezmocnost, která se dnes

Pokračování na str. 12

► „Dobrá tedy,“ odpověděl rozhodně chlapec, „pak tedy půjdu na práci do mlýna. Stejně už doma není nic kloudného na práci.“

„Bože, vždyť děláš beztoho už víc, než je v tvých silách. A ty těžké pytle přece neunesíš.“

„To se ukáže. Ráno jdu do mlýna,“ bránil své chlapec. „Posledním tatínkovým přáním bylo, abychom se vrátili do anconské marky,“ začala hovor paní Assunta pomalé chvíli, „pokládal to za nutné kvůli zdejším mučálům. Ale kdykoliv o tom přemyslím, je mi, jako bymyslil ještě na něco jiného než na tyto bažiny. Teď je to ale nemožné, vrátit se tam. Pak bychom teprve přišli na zebračskou hůl.“

„Oba Serenelliovy neměl tatínek příliš v lásce,“ pronesl hoch zamyšleně, „to je zvláštní, nikdy nemyslel ani neřekl o žádném člověku nic zlého, ale vždycky byl proti tomu, abychom se s nimi stýkali víc, než bylo nutné.“

„No jo,“ pokyvovala hlavou žena, „starý je bohužel příliš často opilý, pak kleje a nadává jako pohan, ale mladému se vlastně nemůže nic zlého vytýkat. Nepije ani nekleje, chodí každou neděli na mši svatou, i když je to tak daleko, a modlí se s námi každý večer růženec. Hochý je a pracovitý také.“

„A přesto ho nesnáším,“ cedil přes zuby Angelo, „ne, to není dobrý kluk.“

„Co mu pořád vytýkáte!“ bránila ho Marietta. „Ke mně je milý a rád mi pomáhá, kde jen může.“

„Já ale nechci, aby byl k tobě milý,“ křičel jí do tváře chlapec, „slyšíš, já nechci.“

„Ale Angelo,“ napomínala její paní Assunta a stmule hleděla na tvář svého nejstaršího, která planula hněvem, „jak můžeš něco takového říct? Vždyť mu křivíš!“

„Ne, mamí, ne!“ jen stěží se ovládal Angelo. „Nekřivím mu. Však vy samy se jednou přesvědčíte!“ Ještě celý rozčilený se otočil ke dveřím. „Jdu do chlěva.“

„Co jen může proti němu mít?“ potřásala hlavou matka,

„kdykoliv přijde řeč na Alessandra, je hněvem bez sebe.“

„Určitě se mylí,“ řeklo děvče a chopilo se znovu svého zadržování. Paní Assunta shrnula opatrně peníze do koženého váčku.

„Nejvíce mne mrzí, že nemůžeme dát za tatínka na mši svatou,“ povzddechla si, když jí opět na mysli vytanula jejich dužba.

„Tím víc se za něho budeme modlit,“ zašeptala Marietta.

„A přece je to zkažený klacek,“ skřípal zuby Angelo, zatímco dával žrát volům a krávám, „tatínek mi nadarmo nepřikazoval, abych Mariettu hlídá. Však počkej, budu mít otevřené oči.“

Pokračování

Pokračování ze str. 11
jeví jako popření jakékoliv perspektivy.

Přívalem by mohl vyvolat dojem, že jde o lidovou zbožnost, ale nejtypičtější rysy, kterými se projevuje lidová zbožnost, zde nejsou přítomny. Chování poutníků ke Svatému plátnu není chování člověka, který zoufale hledá pomoc, jakou nemohl získat řádnými cestami zbožnosti řízenými nějakou autoritou, jejíž blízkost nepocítuje, který touží po vztahu k nad-

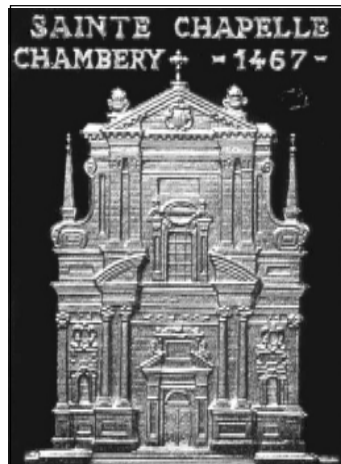
pravděpodobně důsledek lidové zbožnosti, nýbrž nepřiměřený vztah z hlediska víry. Turínské plátno, jelikož je tak starobylé, že sahá až do doby, kdy žil Ježíš, takže se jedná o plátno, které bylo svědkem konečné fáze pozemského života Ježíšova, stává se příliš zajímavé pro autenticitu evangelií a otevírá se zjevení tajemství, jaké znamená přechod Ježíšova příběhu z historických podmínek života do jiných podmínek, které překračují dimenzi dějin.

* * *

Tajemství Svatého plátna je přiměřené pouze chování absolutní prostoty, která přijímá plátno takové, jaké je, aniž by anticipovalo dosud nezobrazované závěry, která nepřeceňuje význam dosavadních výsledků; jakkoliv jsou vzrušující, zatím jsou dílčí a dosud ve stadiu ověřování. Existuje svoboda, která dovoluje vnitřně přijímat to, co bylo objeveno v průběhu staletých výzkumů počínaje datem první fotografie.

Jaké povahy je tedy účta k Turínskému plátnu? Řekl bych, že je povahy předvědecké. Rodí se v okamžiku, kdy člověk, ne vždy věřící, se postaví před obraz a konstatuje těsnou souvislost mezi tím, co zobrazuje a popisuje, a tím, co jiné vyprávění, tentokrát literární, totiž evangelia, přináší o smrti člověka, Ježíše z Nazareta,

Svatá kaple v Chambery, r. 1467

Ukládání do hrobu

o kterém mnoho víme, ale k němuž především moje víra, moje láska a můj život mají velmi něžný a velmi důležitý vztah. Je tu intuice, která pramení z inteligence a zasahuje celý život. Ta předchází každou diskusi a každý výzkum, o které osoba může mít zájem, když už konstatovala, že toto plátno, jeho obraz a jeho poselství jsou důležité pro jeho vlastní život.

Tímto směrem se ubírá nauka arcibiskupa kardinála Ballestrera, který Turínské plátno velice miloval a musel mnoho kvůli němu vytrpět, ať už od jeho odpůrců, nebo od těch, kteří tvrdili, že z něho čerpají svou zbožnost.

Význam a funkce výzkumu

Nemá tedy výzkum co říci člověku, který pokleká před posvátným plátnem? Kardinál Saldarini ve svém poselství k III. vědeckému sympoziu v Nizze (1997) stanovil důležité zásady pro odpověď na tuto otázku.

»Církev, která se skládá z lidí „se srdcem z masa“, má zájem zjistit, zda plátno pochází z 1. století a bylo-li v něm zabalen Kristovo tělo. ...Církev ze své povahy nemá ani nástroje, aby to zjistila, ani úkol, aby to zjišťovala, a ještě méně aby to definovala. Církev přeje vědě, aby našla definitivní odpověď

na tyto problémy; mnoho lidí v Církvě, mou počínaje, si přeje ze srdce, aby odpověď byla příznivá, pokud jde o obě položené otázky. Ale nikdo neví, zda nadejde den, kdy se na zemi bude moci prohlásit, že byla překonána veškerá nejistota

Tato nejistota nese s sebou žádný předsudek o hodnotě Božího daru, který nám Bůh svěřil a kvůli kterému se Církev

Pamník Emanuela Filiberta

cítí zavázána, aby z plátna učinila příležitost k intenzivní pastoraci. Hodnota plátna nezávisí na jeho starobylosti, i když ona velmi vášnivě zajímá moji intelektuální zvědavost a mé srdce učedníka, který miluje svého Pána. Budiž mi dovoleno opakovat pravdu, která je již zralá na to, aby byla vyslovena:

Bazilika Božího hrobu v Jeruzalémě

přirozenému světu, který se mu zdál dlouhou dobu nedostupný. Úcta k Svatému plátnu si uchovala trvalý stav shodný s oficiální religiozitou.

Nepřiměřenosti se mohou projevovat v nekritickém přesvědčení o otázce, která je důležitá, ale není určující: otázka jistoty autenticity plátna a jeho přímého kontaktu s mrtvolou ukřižovaného Krista. Někdy takové přesvědčení přerůstá vědomí, že i když se bude jednat s jistotou o Ježíšovo pohřební plátno, nebude to osoba samotného Ježíše, nýbrž pouze nástroj, který o něm vypovídá; a tak v případě opačného názoru na starobylost plátna dojde k pochybnostem o jeho základním vztahu, který nás uschopňuje pochopit jeho poselství.

Nejzávažnější nepřiměřenost dnešního poutníka nebo zbožného křesťana není tedy

Nepohodlný papež

Hrabě Giovanni Mastai-Ferretti, který r. 1846 nastoupil na Petrův stolec jako Pius IX., byl posledním papežem katolické církve, který byl současně absolutním vládcem papežského státu. Současně s ním začalo období moderního papežství. V r. 1870 obsadily piemontské oddíly město Řím. Pius IX., oloupen o svou světskou moc, stáhl se z vlastní vůle do Vatikánu, který již až do své smrti v r. 1878 neměl opustit. Toto stažení však v ničem nezúžilo význam jeho pontifikátu. Se stále větší autoritou pronikal z Vatikánu jeho hlas do světové církve. A ještě za svého života si získal Mastai-Ferretti pověst svatosti. Když zemřel, damíval se jeho dlouholetý důvěrný přítel sv. Jan Bosco, že tento papež bude ve velmi krátké době blahorečen.

Ale tak rychle se to nestalo. Pontifikát Pia IX. je jako 32letý nejdelším pontifikátem církevních dějin. Jeho proces blahorečení má také rekordní délku. Začal v roce 1907. Proč trvá tak dlouho?

Jan Pavel II. je první papež, který může svého předchůdce pozvednout k úctě oltáře. Za jeho pontifikátu byl v roce 1985 potvrzen hrdinský stupeň jeho ctností a rok nato došlo k nezbytnému zázraku, který vatikánská komise pro svatořečení oficiálně uznala. V roce 1987 však byla zřízena znovu zvláštní sedmičlenná komise, která měla posoudit »vhodnost« blahorečení. Tento postup byl o to více neobvyklý, že uznáný zázrak je třeba pokládat za *placet sanctorum* nebes. Historik Martina jako konzultor Kongregace pro svatořečení a člen zvláštní komise sestavil seznam důvodů, které by mohly hovořit proti tomuto blahorečení. Komise k tomu zaujala stanovisko a její výrok byl jednoznačný. Pět odborníků se vylovovalo pro vhodnost, jeden se zdržel hlasování a jediný Martina byl proti. Historik se svými výhradami nečelil nikdy tajnosti: Pius IX. má podle něho sice mnoho zásluh, ale pro svatořečení to nestačí. Pro svůj očnítavý postoj uvedl oponent tři důvody: 1. Veřejné mínění v Itálii by reagovalo na blahorečení nepřátelsky, protože papež Pius IX. byl opořem

sjednocení Itálie. 2. Byl by znemožněn dialog Církve s moderním světem, protože Pius IX. ve svém slavném *Syllabu* odsoudil některé dnes převládající ideje. 3. Uvnitř Církve by blahorečení podpořilo reakční a lefebviánské tendence, které přijal První, nikoliv však Druhý vatikánský koncil.

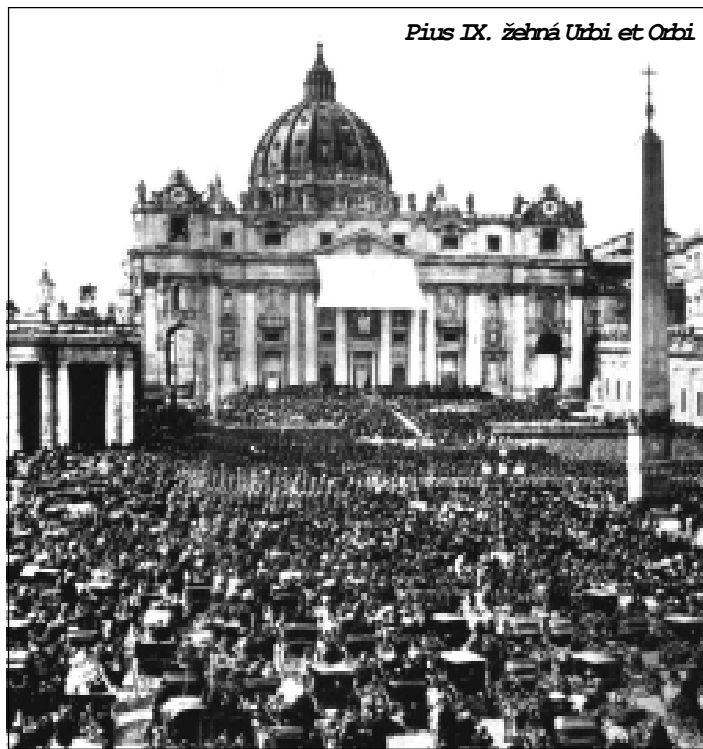
Tyto důvody však většinu zvláštní komise nepřesvědčily. I jiná blahorečení byla veřejně kritizována, jako v případě Edity Steinové nebo Nilese Stensena.

Protestní diplomatické noty vyvolala již kanonizace Řeho-

ře VI. v roce 1606. Tehdy v době absolutismu svatořečil Pavel V. svého předchůdce, který vystoupil obzvláště energicky v boji o investituru. Někteří monarchové zakázali ve své zemi slavit jeho svátek. Později to byl Benedikt XIII., který tyto námítky prohlásil za nicotné. Jeden z členů komise ve svém hlasování pro vhodnost uvedl, že »k blahorečení nebo svatořečení se nepřistupuje tehdy, když se setkává s jednoznačným souhlasem veřejného mínění, nýbrž když se jedná o zdůraznění takové pravdy víry a ctností, které zdobily život služebníka Božího a jež jsou vzhledem k pastorační situaci v Církvi

Pokračování na str. 14

Pius IX. žehná *Urbi et Orbi*

i kdyby do plátna byl s jistotou zabalen Ježíš, nebylo by ono Ježíš. A i kdyby ono jistě nikdy nepřijalo jeho mrtvolu, nepřestalo by být dojemným a nejvěrnějším svědkem jeho utrpení na kříži, jak o tom vyprávějí evangelia. ...Skutečnost, kterou musím přiznat s pokorou, je, že nevím, jak tento obraz vznikl, ale to nijak neoslazuje pozvání, které mi dává poznat, jak veliká byla láska Otce, který vydal vlastního Syna za spásu světa... Výzkum tedy není žádným důvodem k trápení...

Člověk vědy musí vědět, že jeho výzkum není cizí svědecké povaze plátna. Jestliže je lépe poznáme, můžeme je interpretovat s větší přiměřeností a předkládat je s větší účinností. I věda má svůj pastorační aspekt. To vysvětluje, proč mnoho vědců se stává taky „zamilovanými“ do plátna a propagátory jeho poselství, a mnoho pastýřů duší, kteří kážou s využitím plátna, se zajímá úsilovně také o vědecké problémy. <

(Dokončení)

NÁVŠTĚVA VÝSTAVY TURÍNSKÉHO PLÁTNÁ

Návštěvy běžných poutníků jsou možné od 26. srpna do 22. října 2000.

Na návštěvu je nutno se předem přihlásit.

K dispozici jsou:

1. zelená telefonní linka +39-115-118900 od 9.00 do 18.00 hod.

2. internetové stránky: www.giubileo.piemonte.it
www.sindone.org

3. e-mail: sindone@torino.chiesacattolica.it

Potvrzení přijatého záznamu buďto poštou nebo na adresu e-mail.

Z těchto zdrojů je možno získat také další informace.

Středy 30. 8., 13. 9. a 27. 9. jsou vyhrazeny pro nemocné.

Program v turínském domě: 6.45 hod. – mše svatá a ranní chvály;

7.15 hod. – otevření zahrad a přístup k TP;

22.00 hod. – ukončení návštěv.

žádoucí nebo poučné.« Pokud jde o *Syllabus*, Pius IX. v něm odsoudil naturalismus, liberalismus, socialismus a **tajná sdružení**. »S výjimkou panteismu neodsuzuje *Syllabus* žádný z bludů, který by neohrožoval víru a život i dnešní Církve.«

Pokud jde o církevněpolitické námitky, že by blahorečení mohlo podpořit odporce 2. vatikánského koncilu kolem arcibiskupa Ieffeova, stojí v hlasování: »Těm by mohlo být blahorečení Pia IX. signálem, že 2. vatikánský koncil stejně jako 1. vatikánský koncil neznamenaají vůbec zlom, nýbrž naopak neporušenou kontinuitu a soudržnost celé církevní tradice včetně Pia IX., který ve svém *Syllabu* odsoudil nejen špatně liberalisticky chápané pojetí pojmu náboženské svobody, nýbrž také bludy indiferentismu a latitudinarismu, které je nutno odsoudit rovněž dnes. Nejedem tradicionalista dobré vůle by mohl být tímto způsobem zcela integrován do Církve. Navíc se zdá být tento okamžik obzvláště vhodný, protože tradicionalisté se stále více a více rozštěpují.«

Zvláštní komise se nespokojila s tím, že vyvrátila argumenty o nevhodnosti blahorečení Pia IX., ale předložila Janu Pavlu II. důvody pro co nejrychlejší blahorečení tohoto papeže. Jak se říká v závěrečné zprávě této komise, život Pia IX. byl »**přesvědčujícím svědectvím o věrnosti, hodnotám křesťanské víry a života**«. Navíc Piu IX. děkujeme za definování **Neposkvrněného Početí Panny Marie**, které ona sama potvrdila v roce 1854 při svém zjevení v Lourdech, a za definování **papežské neomylnosti**, což je poslední zbraní za jednotu Církve. Kdyby byl pontifikát Pia IX. spojován převážně s koncem světské moci Církve, pak právě z tohoto papeže vzešly silné podněty pro světovou církev: rozkvět lidové zbožnosti (např. úcta k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu), založení četných nových

řeholních společností, obnova hierarchie v Anglii, ve Spojených státech a v Holandsku. Za pontifikátu Pia IX. byli prohlášeni za učitele Církve sv. Hilarius, sv. Alfons z Liguori a sv. František Saleský.

Zahájení 1. vat. koncilu

Jak o tomto svém předchůdci smýšlí Jan Pavel II.? Ještě jako krakovský arcibiskup poslal 17. ledna 1978 u příležitosti 100. výročí smrti Mastai-Ferrettiho do Říma list, ve kterém stojí: »Jeho dlouhý pontifikát, během kterého řídil Petrovu loď s neotřesitelnou vírou a velkou láskou k bližním, může říci mnoho i lidem našeho století. Jsme svědky boje mezi Duchem Krista a „duchem tohoto času“, který se pokouší ze všech sil zrocnit se těla a duše člověka.« Kardinál Wojtyła navíc vyzvedl zásluhy Pia IX. za nezávislost Polska, když v roce 1863 nařídil zveřejnit v Římě přímluvy za záchranu polského národa z ruské nadvlády. V bazilice Santa Maria Maggiore byl tehdy přijat s výkřiky: »Ať žije Pius IX., ochránce Polska!« Velmi láskyplně zněla o tři roky později slova Mastai-Ferrettiho při návštěvě Polské koleje, jejíž znovuzřízení sám podporoval: »Tento polský národ je trochu dobrý, ale také trochu špatný. Musel mnoho hřešit, že byl takto Bohem potrestán. Ale Bůh ho musí také milovat, neboť *quem Deus diligit, castigat*.« (*Koho Bůh miluje, toho trestá.*)

Ještěliže polský papež patří k ctitelům Pia IX., co združuje jeho blahorečení? Kenneth Wo-

ward, americký žurnalista, měl při psaní knihy *Making Saints* o procesech svatořečení otevřeny dveře do Vatikánu. K Piu IX. napsal: »Problémy jsou politické povahy. Dodnes platí Pius IX. v liberálních a protiklerikálních kruzích Itálie za zpátečnického římského papeže, který se stavěl proti sjednocení Itálie... Je přirozené, že se někteří kardinálové a členové kurie obávají, že jeho blahorečení vyvolá v důležitém vlivném sektoru veřejného mínění nálady, které by mohly být pro italskou církev více škodlivé než užitečné.«

K těmto námitkám komise uvedla: »Odmítnutí blahorečení by určité učence, politiky a odpůrce mimo Církve i uvnitř samotné Církve neodradilo od jejich nepřátelského postoje. Místo toho by takovéto zřeknutí se světoce znamenalo potvrzení laicistických a protihierarchických postojů. Tyto osoby není možno získat pro dobrou a spravedlivou věc. Mimoto argumentace odpůrců blahorečení jenaturalisticky, racialisticky-

Dobová karikatura Pia IX.

ky a někdy i právně laicisticky zbarvena. Nerespektuje teologické, napřirozené a církevně pastorační důvody.«

Woodward však nehovoří pouze o politických námitkách proti kanonizaci. »Existuje důvod domnívat se, že toto blahorečení by uvedlo do rozpaků i světovou církev, a to zvláště v západních demokraciích.«

Poukazuje především na *Syllabus* a na dogma papežské neomylnosti, které jsou prý dnes překážkou pro ekumenismus a ohrožují kolegialitu. »Mimoto,« uvádí pater Martina, »jsou naléhavější problémy než blahorečení Pia IX., jako tragédie potratů, drog nebo mafie.« Má tedy sen Jana XXIII. prohlásit Pia IX. aklamací za blahoslaveného na konci 2. vatikánského koncilu zůstat ještě dlouhou dobu nesplněn?

Je jisté, že Pius IX. získává stále více na aktuálnosti. Vyhlašování dogmatu o Neposkvrněném Početí a schválení dogmatické konstituce *Dei Filius* o katolické víře by měly stačit, aby z Mastai-Ferrettiho udělaly velkého papeže. Ale ani ne tak konkrétní jehání Pia IX., která všedna nejsou pečetí tehdejší doby, jako spíše základní zhodnocení situace Církve v moderním světě propůjčují jeho pontifikátu nejvyšší známku: »**Podívejte se na společnost, jak vypadá. A konstatujete, že není slepá, jakoby byla společnost antiky, nýbrž že je odpadlická. Proto je o mnoho obtížnější, aby slyšela hlas Boha a jeho Církve, neboť nikdo nezavrhne Boha tak velice jako odpadlík.**«

Takovéto kritické hodnocení by mělo být důvodem k tomu, hodnotit Pia IX. jako překážku dialogu se světem. Ale tento papež neřekl nic jiného než jeho velký současník John Henry Newman, který dnes svým způsobem platí za »moderního« muže Církve.

Newman napsal: »Třicet, čtyřicet, padesát roků jsem se namáhal, abych zabránil liberalismu v náboženství.« Toto učení získává denně na podstatě a síle a »ještě nikdy nemusela být svatá Církev před ním tak chráněna jako právě dnes, kdy se tyto bludné nauky šíří světem jako mor... Základní rysy tohoto odpadlictví jsou všude stejné, ale v detailech se zam od země liší.«

Podle 30giorni 6/1991

Překlad -lš-

X. VÝROČNÍ KONFERENCE FATIMSKÉHO APOŠTOLÁTU ČR se koná ve dnech **19. až 20. 8. 2000** v Koclířově u Svitav.

Sobota 19. 8. 2000 – 9.00 hod. – radost. růženec, průvod se sochou P. Marie Fatimské do přírod. areálu, 10.00 hod. – zahájení (P. Pavel Dokládál). Obědy v reštauraci na umístěnky. 12.00 hod. – P. Petr Dokládál „O životě církve v Oceánii (Tongo v blízkosti Fidži) – v kostele ČMFA. 14.00 – P. Pavel Kopecký ze Žarošic: „Marie Královna“ – v kostele sv. Filomény. 11.15–15.30; 14.00–15.30; 16.00–17.30 hod. – P. Pavel Dokládál: „Fatima – naše naděje“. Stěžejní pořad konference, doplněný diaprojektiv. **VSTUP POUZE NA VSTUPENKY**, prodávané v Informačním centru. 17.45 hod. – hora Blahoslavenství, P. Pavel Dokládál: závěry konference. 18.15 hod. – přivítání otce arcibiskupa Mons. Karla Otčenáška, růženec, zasvěcení Fatimského apoštolátu, *pontifikální koncel. mše svatá*, večere, táborák, kulturní program. 22.00 hod. – křížová cesta, 23.00 hod. – mariánská pobožnost, 22.30 hod. – noční mše sv. v kostele ČMFA, 00.30 hod. – celonoční soukromá adorace.

Neděle 20. 8. 2000

6.30 hod. – svátostně požehnání na ukončení adorace, ranní chvály (kostel ČMFA). 7.00 až 7.30 hod. – snídaně, 8.00 hod. – radostný růženec, 9.00 hod. – slavná mše sv. a zasvěcení ČMFA, 10.30 hod. – „Fatima – naše naděje II.“ – hlubší sonda do fenoménu Fatimy. 11.30 hod. – bolestný růženec, 12.00 hod. – oběd v reštauraci (příp. 12.50 hod.). Závěr Konference při diec. pouti na Hoře Matky Boží v Králíkách: 13.30 hod. – odjezd do Králík, kde ve 14.00 hod. – přednáš-

ka P. Ing. ThLic. Jiřího Heblta. 15.30 hod. – závěrečná mše sv. (Mons. Dominik DUKA OP), po skončení návrat do Koclířova.

NEDELNÍ VEČERNÍ PROGRAM V KOCÍŘOVĚ:

18.00 hod. – modlitební mariánské večeradlo, 19.00 hod. – nešpory, Te Deum, svátost. požehnání, 20.00 hod. – večere a posezení v Tabgze pod horou Blahoslavenství.

Je možné si osobně v recepci ČMFA nebo složenkou předem zaplatit tzv. „Plný poukaz účastníka“ (600 Kč). Podrobné informace podá ČM Fatimský apoštolát, 569 11 Koclířov u Svitav, tel.+fax: 0461 54 31 64. E-mail: fatima@iol.cz mobil: 0602 763 775. (Číslo bankovního účtu: IPB, Svitavy 153 432 111/5100.)

Klášteřní kostel v Domažlicích – v neděli 27. srpna 2000 v 18.00 hod. bude slavena pontifikální mše svatá ke cti sv. Augustina, kterou bude celebrovat Lukáš Evžen Martinec, starobrněnský opat.

ŘECKOKATOLICKÁ CÍRKEV zve věřící na pouť k Panně Marii Pomocné, Ochránkyni života od jeho početí, u Zlatých Hor v okrese Jeseník v neděli 3. září 2000. Mše svatá v liturgii sv. Jana Zlatoústého ve staroslověnském jazyce bude slavena v 10.30 hod. Zve me všechny, kdo touží prožít svatou liturgii tak, jak ji slavili sv. Cyril a Metoděj.
Otec Milan Mikolajek

V neděli 20. srpna se uskuteční poutní zájezd do benediktinského kláštera v Kladrubech u Stříbra.

V 7.00 hod. odjezd od kláštera, v 10.00 hod. bude poutní mše svatá v kladrubské bazilice, hlavním celebrantem je převor P. Prokop. Po mši svatě možnost prohlídky kláštera a okolí, na zpáteční cestě zastavení v meditační zahradě pana Hrušky v Plzni. V 19.00 hod. je předpokládán návrat. Závazné přihlášky co nejdříve v břevnovském klášteře.

MONTICHIARI – ROSA MYSTICA

– pouť obětovaná za kněze, bohoslovce, řeholníky a řeholnice. Odjezd: v pátek 1. 9. v 16.00 hod. z Prahy. Příjezd: v neděli 3. 9. v 10.00 hod. dopoledne. Cena: 1 200 Kč. Jedeme přes noc. Sobotní program: mše sv. v domě, domek a hrob Pieriny Gilli, obchod s devocionáliemi, mezinárodní slavnostní procesí se sochami a květinami (pořádá OPUS ROSA MYSTICA) ve Fontanelle, křížová cesta, osobní volno. Odjezd do Prahy kolem 20.00 hod. Přihlášky: tel./fax: 02/692 25 95, Ing. Kmochová

BAZILIKA STARÉ BRNO

– v pondělí 28. 8. 2000 v 18.30 hod. v bazilice na Mendlově nám. v Brně bude slavena pontifikální mše svatá ke cti sv. Augustina, Otce řeholníků augustiniánů, kterou bude celebrovat Lukáš Evžen Martinec, starobrněnský opat. V 18.00 hod. začnou společné nešpory.

Liturgická čtení

Neděle 20. 8. – 20. neděle v mezidobí

1. čt.: Ež 9,1-6
Ž 34 (33), 2-3.10-11.12-13.14-15 Odp.: 9a
2. čt.: Ef 5,15-20
Ev.: Jan 6, 51-58

Pondělí 21. 8. – památka sv. Pia X.

1. čt.: Ez 24,15-24
Dt 32,18-19.20.21 Odp.: 18a
Ev.: Mt 19,16-22

Úterý 22. 8. – památka P. Marie Královny

1. čt.: Ez 28,1-10
Dt 32,26-27ab.27cd-28.30.35cd-36ab Odp.: 39c
Ev.: Mt 19,23-30

Středa 23. 8. – nez. pam. sv. Růženy z Limy

1. čt.: Ez 34,1-11
Ž 23 (22), 1-3a.3b-4.5.6 Odp.: 1
Ev.: Mt 20,1-16

Čtvrtek 24. 8. – svátek sv. Bartoloměje

1. čt.: Zj 21,9b-14
Ž 145 (144), 10-11.12-13ab.17-18 Odp.: srov. 12
Ev.: Jan 1,45-51

Pátek 25. 8. – nez. pam. sv. Benedikta, Jana, Matouše, Izáka a Kristína nebo sv. Ludvíka nebo sv. Josefa Kalasanského

1. čt.: Ez 37,1-14
Ž 107 (106), 2-3.4-5.6-7.8-9 Odp.: 1
Ev.: Mt 22,34-40

Sobota 26. 8. – nez. sobotní pam. P. Marie

1. čt.: Ez 43,1-7a
Ž 85 (84), 9ab+10.11-12.13-14 Odp.: srov. 10b
Ev.: Mt 23,1-12

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	20.8.	21.8.	22.8.	23.8.	24.8.	25.8.	26.8.
Antifona	1136	1722	1478	1181	1673	1213	1666
Žalm	784	783	783	784	786	784	783

Ranní chvály:

Hymnus	1136	1723	1479	1182	1481	1213	1666
Antifony	1137	1151	1167	1183	1674	1214	1229
Žalmy	1137	1152	1167	1183	813	1214	1229
Kr. čtení a zpěv	1140	1724	1654	1186	1674	1217	1668
Antifona k Zach. kantiku	711	1724	1479	1186	1675	1482	1669
Prosby	1140	1724	1655	1186	1675	1218	1655
Záv. modlitba	711	1478	1479	1480	1482	1483	1656

Modlitba během dne:

Hymnus	1141	1156	1172	1187	792	1219	1233
Antifony	1142	1157	1172	1188	1204	1219	1234
Žalmy	1142	1157	1172	1188	1204	1219	1334
Krátké čtení	1144	1159	1175	1190	1676	1221	1336
Záv. modlitba	711	1159	1175	1191	1482	1222	1336

Nešpory:

	SO							
Hymnus	1132	1145	1727	1660	1192	1677	1223	807
Antifony	1133	1146	1161	1177	1193	1678	1224	808
Žalmy	1133	1146	1161	1177	1193	1678	1224	808
Kr. čtení a zpěv	1135	1149	1730	1663	1196	1680	1226	810
Ant. ke kant. P. M.	710	711	1731	1479	1196	1681	1483	711
Prosby	1135	1149	1731	1664	1196	1681	1227	811
Záv. modlitba	711	711	1478	1479	1480	1482	1483	712
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1262	1238

MCM s. r. o. nabízí...

Uvedené knihy si můžete objednat na adrese:

Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1

P. J. Eyer, CM:

NEPOSKVRNĚNÁ A JEJÍ MEDAILE

Mezi požehnanými předměty má zvláštní místo „Zázračná medaile“. Církev uznala její nadpřirozený původ na základě velkého množství úplného obrácení či obnovy křesťanského života. Konstatovali je kněží a biskupové po roce 1830. Také tělesná uzdravení nebyla výjimkou a nedala se popřít. Čtenář této brožurky se může snadno přesvědčit o tom, že medaile a zjevení z roku 1830 jsou souhrnem celé mariologie hlášené v duchu II. vatikánského koncilu, v duchu dogmatické konstituce o církvi. Obsahem knížky je krátký životopis poselkyně sv. Kateřiny Labouré, popis zjevení v rue du Bac, úmysly a odkaz Neposkvrněné, věroučné a pastorační poselství „Zázračné medaile“.

NOVINKA

Brož., A6, 60 stran, 35 Kč

Pierre Haineault:

JAK VYUŽÍT ŽIVOTNÍCH ZMĚN

Příručka zdůrazňuje důležitost poznání sebe samého a svých schopností pro překonávání nepříznivých životních situací. Člověk, který pozná sám sebe, dokáže zvládat problémy související se změnami, a může změny dokonce pozitivně využít. Z testů získá čtenář o sobě další informace a v textu najde i doporučení, na co by se měl v určitých situacích zaměřit. Autor je psychologem a psychoterapeutem, zabývajícím se především formací osobnosti a jejím chováním.

Portál, brož., zúž. A5, 96 stran, 129 Kč

Patrick Delaroche:

RODIČE, NEBOJTE SE ŘÍKAT NE

Určeno rodičům, kteří si kladou otázky týkající se určování hranic při výchově. Publikace definuje úlohu rodiče ve vztahu k zákazům a odvodňuje požadavek pevné výchovy bez výstřelků přísnosti. Autor je psychoanalytikem a dětským psychiatrem.

Portál, brož., zúž. B5, 144 stran, 189 Kč

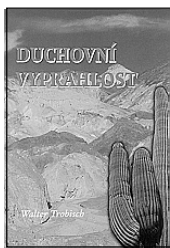
Z JINÝCH NAKLADATELSTVÍ

Walter Trobisch:

DUCHOVNÍ VYPRAHLOST

Všichni známe dny, kdy jen těžko se naše srdce chvěje radostí a kdy se duchovní život scvrkne jen na prázdny zvyk. Taková období duchovní vyprahlosti způsobují veliké utrpení. Abychom ji mohli překonat, musíme nejdříve pochopit její příčiny. Autor této drobné knížčky vyjmenovává pět možných příčin jejího vzniku. Zároveň předkládá jednoduchý způsob léčby.

Naděje, brož., zúž. A6, 32 stran, 19 Kč

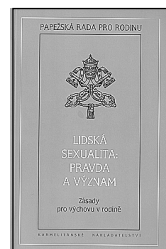
LIDSKÁ SEXUALITA:

PRAVDA A VÝZNAM

Papežská rada pro rodinu

Zásady pro výchovu v rodině. Mají pomoci rodičům v důkladné přípravě svých dětí na život v dospělosti, zvláště pokud se týká poznání pravého významu sexuality.

Kamelaťánské nakladatelství, brož., zúž. A5, 76 stran, 69 Kč

**Pláceno převodem
706 035**

Novinové vřplátne

Odesílatel:

Matice cyrilometodějská s. r. o.
EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1

SVĚTO - týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává Matice cyrilometodějská v Olomouci, Cernochova 7 - IČO 533866. Tiskne nakladatelství Matice cyrilometodějská, s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Vychází s církevním schválením Arcidiecézního úřadu v Olomouci. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bludy v oblasti víry a mraví. Neznamená to však, že úřadovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; telefon a fax 068/522 28 03 (e-mail: svetlo@ova.lnecnet.cz; http://www.ova.lnecnet.cz/svetlo). Registrční značka MK ČR 7225. Podávání novinových zásilek povoleno Ministerstvem vnitra, administrace pro Slovenskou republiku: ROBEJNÝ, Vlnohradská 11, 949 01 Nitra, telefon 0042187/41 83 83; podávání novinových zásilek povoleno SF, s. p. ZSR Bratislava, č. j. 3335-0/Č z dne 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.), se podřizujeme konečnému úsudku církve. Nevyžádane neověřené příspěvky nevracíme.